

PL

EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY

2014

Kontrola UE za 2014 r. w skrócie

Wprowadzenie do sprawozdań rocznych
Europejskiego Trybunału Obrachunkowego za 2014 r.

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luksemburg
LUKSEMBURG

Tel. +352 4398-1

E-mail: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA
Facebook: European Court of Auditors

Więcej informacji o Unii Europejskiej można znaleźć w portalu Europa (<http://europa.eu>).
Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2015

Print	ISBN 978-92-872-2914-4	doi:10.2865/580818	QJ-04-15-619-PL-C
PDF	ISBN 978-92-872-2912-0	doi:10.2865/064460	QJ-04-15-619-PL-N
PDF	ISBN 978-92-872-2952-6	doi:10.2865/812741	QJ-04-15-619-PL-E

© Unia Europejska, 2015

Powielanie materiałów dozwolone pod warunkiem podania źródła.

O zgodę na wykorzystanie lub powielenie wspomnianego poniżej zdjęcia należy zwrócić się bezpośrednio do posiadacza praw autorskich.

© Unia Europejska, 2015 / Źródło: Serwis audiowizualny KE / Zdjęcie: Nikołaj Dojczinow, s. 21 po prawej.

W przypadku następujących zdjęć powielanie jest dozwolone pod warunkiem wskazania posiadacza praw autorskich, źródła i nazwiska fotografa (o ile zostały podane):

© Unia Europejska, 2015 / Źródło: Serwis audiowizualny KE / Zdjęcia: Etienne Ansotte, s. 18; Cristof Echard, s. 22; Nikołaj Dojczinow, s. 33; KC Ortiz, s. 40; Georges Boulougouris, s. 42.

© Unia Europejska, 2015 / Źródło: Dział audiowizualny PE / Zdjęcie: Andreas Hillergren, s. 38.

© Unia Europejska, 2015 / Źródło: Europejski Trybunał Obrachunkowy, s. 2, s. 4, s. 24, s. 36, s. 47.

© Unia Europejska, 2014 / Źródło: Serwis audiowizualny KE / Zdjęcia: Raigo Pajula, s. 17; Patricia De Melo Moreira, s. 26.

© Unia Europejska, 2013 / Źródło: Serwis audiowizualny KE / Zdjęcia: Jonathan Nackstrand, s. 29; Daniel Reinhardt, s. 31.

© Unia Europejska, 2012 / Źródło: Serwis audiowizualny KE / Zdjęcia: Robin Utrecht, s. 11; Rodger Bosch, s. 15; Jennifer Jacquemart, s. 32.

© Unia Europejska, 2011 / Źródło: Serwis audiowizualny KE / Zdjęcie: Etienne Ansotte, s. 21 po lewej.

Printed in Luxembourg

2014

Kontrola UE za 2014 r. w skrócie

**Wprowadzenie do sprawozdań rocznych
Europejskiego Trybunału Obrachunkowego za 2014 r.**

Niniejsze opracowanie, zatytułowane „Kontrola UE za 2014 r. w skrócie”, podsumowuje i wyjaśnia treść rocznych sprawozdań Europejskiego Trybunału Obrachunkowego dotyczących wykonania budżetu UE i Europejskich Funduszy Rozwoju za 2014 r.

W sprawozdaniach tych Trybunał poświadcza wiarygodność sposobu wykorzystania środków UE w minionym roku, zwracając szczególną uwagę na obszary, w których stwierdzono najwyższe ryzyko ich nieprawidłowego wydatkowania. Trybunał bada również, dlaczego doszło do wystąpienia błędów, i formułuje zalecenia, jak poprawić zarządzanie finansami. Głównym celem Trybunału jest wspieranie Parlamentu Europejskiego i Rady w nadzoru

waniu zarządzania finansami UE w ramach procedury udzielania absolutorium z wykonania budżetu UE.

Rok budżetowy 2014 był pierwszym rokiem okresu programowania 2014–2020. Większość wydatków UE w 2014 r. dotyczyła jednak działań zaplanowanych na lata 2007–2013. Zgodnie z tym, czego można było oczekiwać, w sprawozdaniu Trybunału podkreślono więc podobne kwestie związane z zarządzaniem finansami jak w poprzednich latach.

Już od wielu lat Trybunał stwierdza utrzymujący się wysoki poziom błędów w wydatkach UE. W związku z tym zwraca on uwagę na możliwości lepszego wykorzystania dostępnych informacji oraz stosowania w pełni uprawnień do wprowadzania korekt w celu dalszego obniżenia poziomu błędów i odzyskania większych kwot nieprawidłowo wydanych środków.

Naturalnie UE zawsze musi dążyć do tego, by jeszcze lepiej spożytkować zasoby, jakimi dysponuje. Dlatego Trybunał zaleca, by przy wydatkowaniu środków unijnych w bieżącym okresie kłaść większy nacisk na wyniki.

Trybunał uważa także, że decydenci UE powinni wypracować całkiem nowe podejście do zarządzania wydatkami i inwestycjami unijnymi w przyszłości. Nadchodzący przegląd śródokresowy wieloletnich ram finansowych UE to okazja do rozważenia, jak można najlepiej ograniczyć błędy, usprawniając jednocześnie ogólne wykonanie budżetu UE.

Póki co Trybunał zwraca uwagę na palącą potrzebę, by Komisja i państwa członkowskie rozwiązały problem nagromadzonych zaległości finansowych. W niektórych państwach członkowskich łączne kwoty zaległych środków należnych z funduszy UE stanowią znaczną część rocznych wydatków publicznych.

Jeśli instytucje i państwa członkowskie UE chcą w pełni wykorzystać potencjał budżetu UE, by inwestować w przyszłość Europy, potrzebne są wspólne wysiłki na rzecz poprawy jego skuteczności. Aby zwiększyć potencjał budżetu UE w tym zakresie, należy ograniczyć błędy, szybciej wypłacać prawidłowe kwoty wsparcia, inwestować w projekty, które przyczyniają się do osiągnięcia celów UE, oraz dokonywać oceny zwrotu z inwestycji, tak aby zagwarantować, że przynoszą one wartość dodaną.

Obywatele mają prawo znać status tych inwestycji i wiedzieć, jakie dały wyniki. Trybunał Obrachunkowy stawia sobie za cel, by w istotnym stopniu przyczynić się do tego, by środki unijne były należycie inwestowane i przynosiły dobre wyniki. W tym celu ostrzega on o ryzyku i doradza, jak osiągnąć lepsze rezultaty.

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA
Prezes Europejskiego Trybunału Obrachunkowego

Strona

04	Ocena ogólna
04	Najważniejsze ustalenia i wnioski
06	Zakres kontroli
08	Ustalenia
08	Sprawozdanie finansowe UE daje prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji
08	Szacowany poziom błędu utrzymuje się powyżej progu istotności wynoszącego 2%
15	Najwyższy poziom błędu wystąpił w wydatkach dokonanych na zasadzie zwrotu kosztów
17	Działania naprawcze znacząco obniżyły szacowany poziom błędu
18	Pole do poprawy w zakresie przeprowadzanej przez Komisję oceny ryzyka i wpływu działań naprawczych
19	Wysoki poziom potencjalnych wniosków o płatność oraz płatności z okresu programowania 2007–2013
20	Sprawozdawczość na temat uzyskiwanych wyników jest nadal słaba
24	Szczegółowa analiza dochodów i obszarów wydatkowania
25	Dochody
27	Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia
30	Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna
34	Zasoby naturalne
39	Globalny wymiar Europy
41	Administracja
43	Europejskie Fundusze Rozwoju (EFR)
45	Informacje podstawowe
45	Podejście kontrolne w skrócie
47	Europejski Trybunał Obrachunkowy i jego działalność

Najważniejsze ustalenia i wnioski

Podsumowanie poświadczenia wiarygodności za 2014 r.

W odniesieniu do wiarygodności **sprawozdania finansowego** Unii Europejskiej **za rok budżetowy 2014** Europejski Trybunał Obrachunkowy wydaje **opinię bez zastrzeżeń**.

Dochody za 2014 r. jako całość są **legalne i prawidłowe**.

W **płatnościach** za 2014 r. występuje istotny poziom błędów. Z tego względu Trybunał wydaje **negatywną opinię** na temat ich legalności i prawidłowości.

Pełny tekst poświadczenia wiarygodności znajduje się w rozdziale 1 sprawozdania rocznego za 2014 r.

- Sprawozdanie finansowe UE za 2014 r. zostało przygotowane poprawnie i zgodnie z międzynarodowymi standardami. Daje ono **prawdziwy i rzetelny** obraz sytuacji. W związku z tym Trybunał był w stanie ponownie wydać opinię bez zastrzeżeń na temat ich wiarygodności. Jednocześnie Trybunał wydał jednak negatywną opinię na temat prawidłowości płatności.
- W odniesieniu do płatności za 2014 r. **szacowany poziom błędu** – stanowiący miarę poziomu nieprawidłowości – wynosi 4,4%, a więc jest zbliżony do szacowanego poziomu błędu z 2013 r. (4,5%) i utrzymuje się powyżej progu istotności wynoszącego 2%.
- Trybunał wykrył taki sam **szacowany poziom błędu** (4,6%) w przypadku wydatków objętych zarządzaniem dzielonym z państwami członkowskimi, jak w przypadku wydatków zarządzanych bezpośrednio przez Komisję. Najwyższe poziomy błędu wystąpiły w wydatkach w ramach działań „Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna” (5,7%) i „Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” (5,6%). Najniższy szacowany poziom błędu wystąpił w wydatkach administracyjnych (0,5%).
- Istnieje wyraźna zależność pomiędzy rodzajem wydatków a poziomem błędu. Oszacowany przez Trybunał poziom błędu w **programach zwrotu poniesionych wydatków** (5,5%), w ramach których UE zwraca kwalifikowalne koszty kwalifikowalnych działań na podstawie zestawień poniesionych wydatków przedstawionych przez beneficjentów, jest dwa razy wyższy niż w przypadku programów opartych na uprawnieniach do płatności (2,7%), w ramach których płatności dokonuje się pod warunkiem spełnienia określonych wymogów, a nie na zasadzie zwrotu kosztów.
- **Działania naprawcze** podjęte przez organy państw członkowskich i Komisję miały pozytywny wpływ na szacowany poziom błędu. Gdyby nie podjęto tego rodzaju działań, ogólny szacowany poziom błędu wyniósłby 5,5%. Komisja wciąż może jeszcze ulepszyć swoją ocenę ryzyka i wpływu działań naprawczych.
- Komisja, organy państw członkowskich lub niezależni kontrolerzy mogliby **zapobiec powstaniu znacznej części błędów lub je wykryć i skorygować** przed ich wystąpieniem, gdyby wykorzystali w tym celu wszystkie dostępne informacje.
- **Kwoty pozostające do zapłaty w bieżącym roku i w kolejnych latach** są wciąż bardzo wysokie. Komisja zdecydowanie powinna podjąć kroki w celu rozwiązania tego utrzymującego się problemu. W przypadku niektórych państw członkowskich zaległe niewykorzystane środki stanowią znaczną część ogólnych wydatków publicznych.
- Dziesięcioletni okres obowiązywania strategii „Europa 2020” nie pokrywa się z siedmioletnimi cyklami budżetowymi UE (2007–2013 i 2014–2020). W swoich programach i umowach o partnerstwie państwa członkowskie nie przywiązują wystarczającej wagi do osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”. Obie te kwestie ograniczają zdolność Komisji do monitorowania osiągniętych wyników i **wkładu budżetu UE w realizację strategii** „Europa 2020” oraz do prowadzenia sprawozdawczości w tym zakresie.
- Zbliżający się przegląd śródkokresowy wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 to kluczowy moment dla zarządzania wydatkami UE. Komisja powinna niezwłocznie **przeanalizować obszary, w których utrzymują się wysokie poziomy błędu**, i ocenić możliwości ich ograniczenia, kładąc jednocześnie większy nacisk na osiągnięcie wyników.

Zakres kontroli

Budżet UE

Wydatki UE stanowią istotny instrument pozwalający osiągnąć cele polityczne. Co roku Trybunał przeprowadza kontrolę dochodów i wydatków w ramach budżetu UE oraz przedstawia swoją opinię na temat tego, w jakim stopniu roczne sprawozdanie finansowe jest wiarygodne i w jakim stopniu transakcje po stronie dochodów i płatności są zgodne z obowiązującymi przepisami.

W 2014 r. wydatki wyniosły ogółem **142,5 mld euro**, czyli około 285 euro w przeliczeniu na obywatela. Odpowiada to **blisko 2% wydatków publicznych państw członkowskich UE ogółem**.

Budżet ogólny UE przyjmowany jest corocznie – w kontekście siedmioletnich ram finansowych – przez Parlament Europejski i Radę. Za właściwe wydatkowanie środków budżetowych odpowiada głównie Komisja. Około 76% wydatków z budżetu objętych jest tak zwanym „**zarządzaniem dzielonym**”, w ramach którego poszczególne państwa członkowskie rozdzielają środki i zarządzają wydatkami zgodnie z przepisami unijnymi (dzieje się tak na przykład w przypadku wydatków w obszarze spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej czy w obszarze zasobów naturalnych).

Skąd pochodzą środki finansowe?

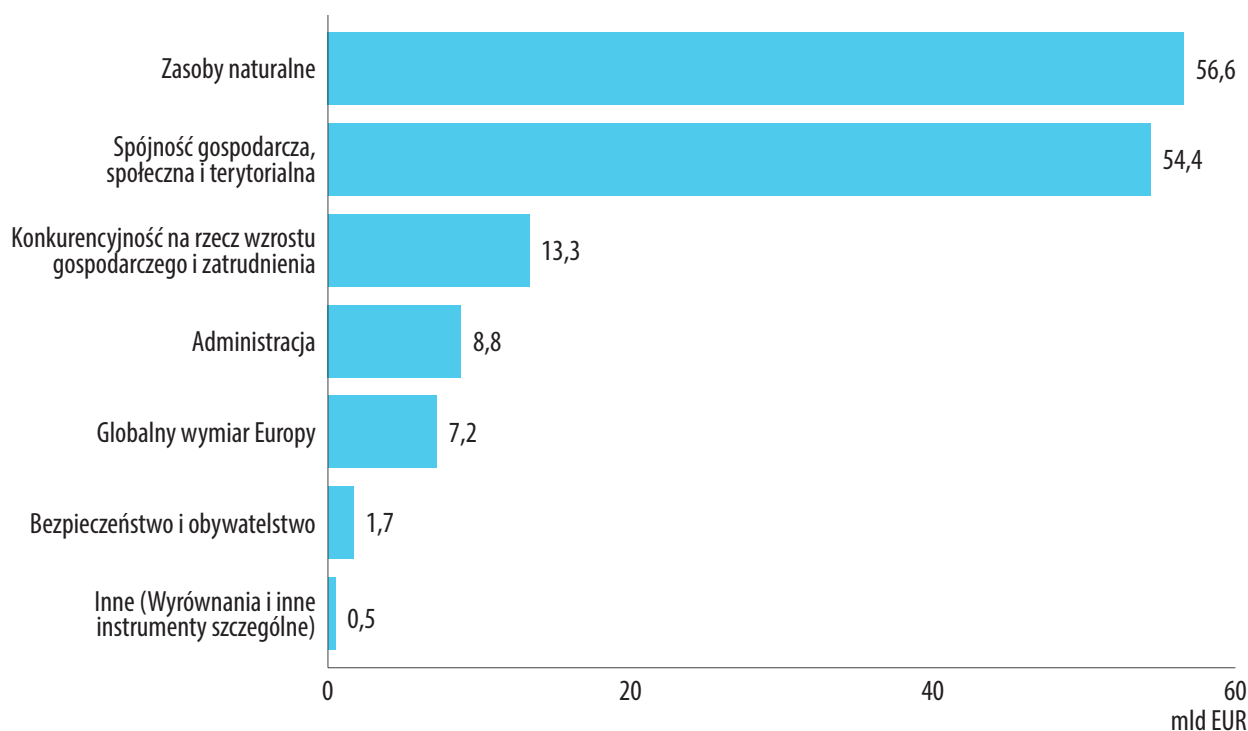
Budżet UE jest finansowany z różnych źródeł. Największą część wpłacają państwa członkowskie na podstawie swojego dochodu narodowego brutto (94,9 mld euro). Inne źródła finansowania obejmują wpłaty państw członkowskich obliczane na podstawie pobieranego przez nie podatku od wartości dodanej (VAT) (17,7 mld euro), a także opłaty celne i rolnicze (16,4 mld euro).

Na co wydatkowane są środki finansowe?

Środki z rocznego budżetu UE wydatkowane są w wielu różnych obszarach polityki (zob. **wykres 1**). Płatności dokonywane są w celu wsparcia tak zróżnicowanych rodzajów działalności, jak rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich i miejskich, projekty infrastruktury transportowej, badania naukowe, szkolenia dla osób bezrobotnych, wsparcie dla krajów, które chcą przystąpić do UE, lub pomoc dla krajów sąsiadujących z UE i rozwijających się.

Wykres 1

Wydatki UE ogółem za 2014 r. (142,5 mld euro)

Środki UE mogą być wydatkowane w ramach dwóch rodzajów programów, z których każdy ma inny profil ryzyka:

- o **programów opartych na uprawnieniach do płatności**, w ramach których płatności są uzależnione od spełnienia określonych warunków. Są to na przykład stypendia dla studentów i stypendia badawcze (w ramach wydatków w obszarze konkurencyjności), pomoc bezpośrednia dla rolników (zasoby naturalne), bezpośrednio wsparcie budżetowe (globalny wymiar Europy) czy wynagrodzenia oraz renty i emerytury (administracja),
- o **programów zwrotu poniesionych wydatków**, w ramach których ze środków unijnych zwracane są koszty kwalifikowalne poniesione w związku z realizacją kwalifikowalnych działań. Przykłady takich programów to: projekty badawcze (w ramach wydatków w obszarze konkurencyjności), programy inwestycyjne w zakresie rozwoju regionalnego i rozwoju obszarów wiejskich (spójność i zasoby naturalne), programy szkoleń (spójność) czy projekty rozwojowe (globalny wymiar Europy).

Ustalenia

Sprawozdanie finansowe UE daje prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji

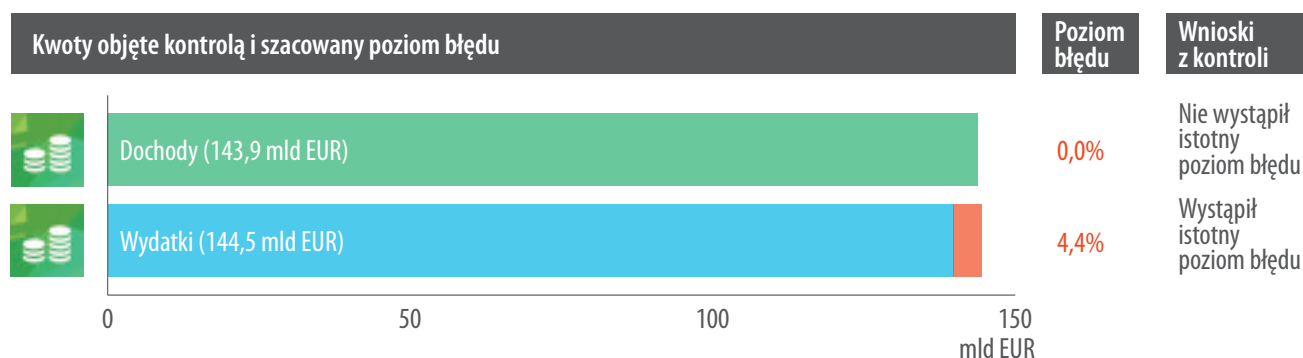
Sprawozdanie finansowe UE za 2014 r. zostało przygotowane poprawnie i zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości sektora publicznego. Daje ono prawdziwy i rzetelny obraz wyników finansowych UE za ten rok oraz aktywów i zobowiązań na koniec roku. W odniesieniu do wiarygodności sprawozdania finansowego Trybunał był więc w stanie wydać opinię bez zastrzeżeń (zaaprobować je), podobnie jak w poprzednich latach począwszy od 2007 r.

Szacowany poziom błędu utrzymuje się powyżej progu istotności wynoszącego 2%

Nieodzownym elementem prac kontrolnych Trybunału jest **badanie próby transakcji** dobranych z całego budżetu UE w celu obiektywnego i ścisłego oszacowania, w jakim stopniu dochody i różne obszary wydatkowania są obciążone błędem.

Na **wykresie 2** przedstawiono podsumowanie wyników za 2014 r. Więcej informacji na temat podejścia kontrolnego Trybunału oraz szacowanego poziomu błędu można znaleźć na s. 45 i 46.

Wykres 2 Wyniki badania transakcji w odniesieniu do budżetu UE za 2014 r. jako całości

Szacowany poziom błędu oblicza się na podstawie błędów kwantyfikowalnych wykrytych w statystycznie dobranej próbie transakcji.

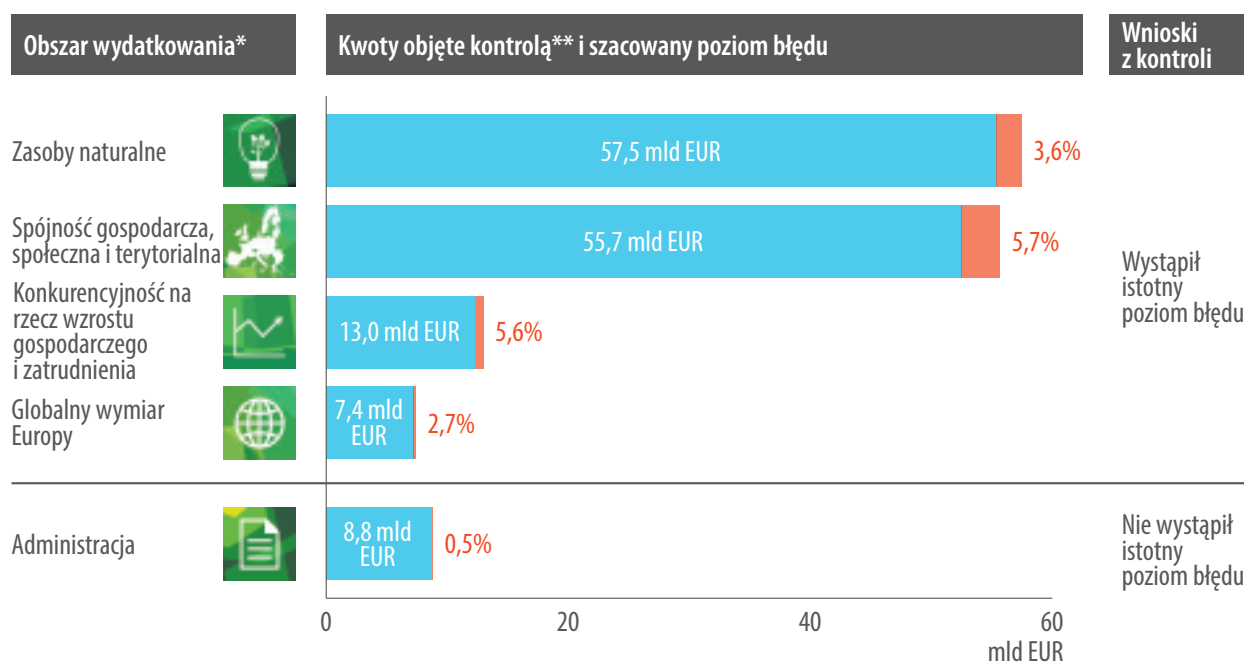
W odniesieniu do 2014 r. Trybunał stwierdził, że **w dochodach nie wystąpił istotny poziom błędu**.

W budżecie przeznaczonym na wydatki **szacowany poziom błędu wyniósł 4,4%**, co jest powodem wydania negatywnej opinii w zakresie prawidłowości wydatków (wyjaśnienie pojęcia „prawidłowości” znajduje się na s. 46).

Na **wykresie 3** przedstawiono wyniki kontroli dla poszczególnych obszarów wydatkowania.

Więcej informacji na temat dochodów i poszczególnych obszarów wydatkowania podano na s. 25–44 oraz w odpowiednich rozdziałach sprawozdania rocznego za 2014 r.

Wykres 3 Wyniki badania transakcji w poszczególnych obszarach wydatkowania UE w 2014 r.

% Szacowany poziom błędu oblicza się na podstawie błędów kwantyfikowalnych wykrytych w toku prac Trybunału, w szczególności w wyniku badania próby transakcji. W celu dobrania próby i oszacowania poziomu błędu Trybunał stosuje standardowe techniki statystyczne (zob. załącznik 1.1 do rozdziału 1 sprawozdania rocznego za 2014 r.).

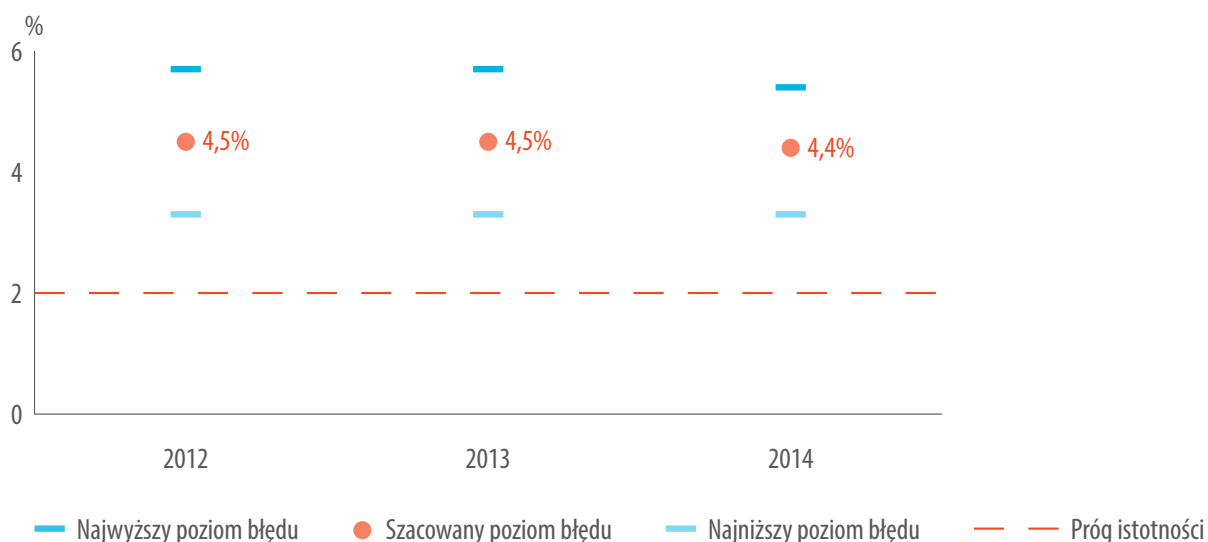
* Trybunał nie przedstawia osobnej oceny szczegółowej ani nie zamieszcza osobnego rozdziału w odniesieniu do wydatków w dziale 3 („Bezpieczeństwo i obywatelstwo”) i w dziale 6 WRF („Wyrównania”) ani w odniesieniu do innych wydatków (instrumenty szczególne nieobjęte WRF na lata 2014–2020, takie jak rezerwa na pomoc nadzwyczajną, Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji, Fundusz Solidarności Unii Europejskiej i instrument elastyczności). Wyniki prac w tych obszarach uwzględniane są jednak w ogólnych wnioskach Trybunału dotyczących wydatków za rok 2014.

** Różnice między kwotami na wykresach 1 i 3 wynikają z tego, że Trybunał bada transakcje płatnicze po tym, jak wydatki zostały poniesione, ujęte i zatwierdzone. Płatności zaliczkowe są badane tylko wówczas, gdy odbiorcy środków uzasadnią ich wykorzystanie, a płatność zostanie rozliczona lub stanie się odzyskiwalna.

Analiza wyników kontroli

W odniesieniu do płatności za 2014 r. szacowany poziom błęd – stanowiący miarę poziomu nieprawidłowości w transakcjach – wynosi 4,4%, a więc jest zbliżony do szacowanego poziomu błęd za 2013 r. (4,5%) i 2012 r. (4,5%) i utrzymuje się powyżej progu istotności wynoszącego 2% (zob. **wykres 4**).

Wykres 4 Szacowany poziom błęd w odniesieniu do budżetu UE jako całości (2012–2014)

Uwagi:

W celu oszacowania poziomu błęd Trybunał stosuje standardowe techniki statystyczne. Trybunał uzyskał pewność na poziomie 95%, że poziom błęd w kontrolowanej populacji sytuuje się pomiędzy najniższym i najwyższym poziomem błęd (szczegóły można znaleźć w załączniku 1.1 do rozdziału 1 sprawozdania rocznego za 2014 r.).

Szacowane poziomy błęd za 2012 i 2013 r. zostały skorygowane z uwzględnieniem zmodyfikowanego podejścia do kwantyfikacji poważnych błędów w zakresie zamówień publicznych.

Zmiana podejścia kontrolnego – wpływ na wyniki za 2013 i 2012 r.

W sprawozdaniach rocznych za 2013 i 2012 r. Trybunał podał, że szacowany poziom błęd dla budżetu UE ogółem wyniósł odpowiednio 4,7% i 4,8%. Porównywalne szacowane poziomy błęd za 2013 i 2012 r., przedstawione w sprawozdaniu za 2014 r., są odpowiednio o 0,2 i 0,3 punktu procentowego niższe, ponieważ Trybunał zmodyfikował sposób kwantyfikowania **poważnych naruszeń przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych**. Trybunał postanowił w szczególności stosować podejście proporcjonalne przy obliczaniu błędów dotyczących modyfikacji zamówień. Zmiana ta nie ma wpływu na wnioski przedstawione przez Trybunał ani na treść merytoryczną ogólnych ustaleń w odniesieniu do tych lat. Poziom błęd w dalszym ciągu jest bez wątpienia istotny.

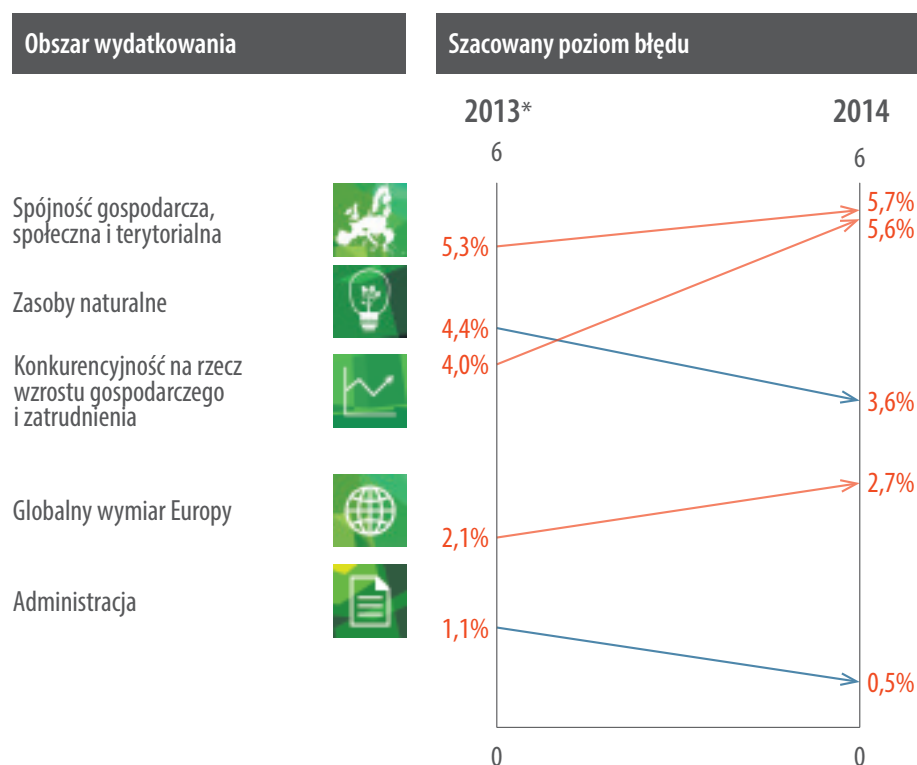
Błędy, marnotrawstwo i nadużycia

Szacowany przez Trybunał poziom błędu nie jest miarą nadużyć finansowych, braku wydajności czy marnotrawstwa. Jest to oszacowanie kwot, które nie powinny być zostać wypłacone, ponieważ nie zostały wykorzystane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Do typowych błędów zalicza się płatności na pokrycie niekwalifikowalnych wydatków lub też zamówienia zrealizowane z naruszeniem przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych.

Nadużycie finansowe jest aktem umyślnego oszustwa w celu odniesienia korzyści. Trybunał zgłasza stwierdzone podczas swoich kontroli przypadki podejrzenia nadużycia unijnemu **Urzędowi ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych** (OLAF), który przeprowadza dochodzenia i w razie konieczności podejmuje dalsze kroki we współpracy z organami państw członkowskich. Wśród około 1 200 transakcji przeanalizowanych pod kątem legalności i prawidłowości w ramach kontroli za 2014 r. Trybunał wykrył 22 przypadki podejrzenia nadużycia finansowego (14 w 2013 r.), które przesłał do OLAF-u. Przypadki podejrzenia nadużycia dotyczyły najczęściej deklarowania wydatków, które nie spełniały kryteriów kwalifikowalności, nieco rzadziej zaś konfliktu interesów i innych nieprawidłowości w zakresie zamówień, a także sztucznego stworzenia warunków do spełnienia wymogów kwalifikowalności w celu uzyskania dofinansowania. W 2014 r. stwierdzono również przypadki podejrzenia nadużycia finansowego wynikające z prac niezwiązanych z poświadczeniem wiarygodności.

Na **wykresie 5** przedstawiono porównanie szacowanego poziomu błędu w poszczególnych obszarach wydatkowania w różnych działach nowych wieloletnich ram finansowych (WRF). Ogółem wzrost szacowanego poziomu błędu w działach „Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia”, „Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna” i „Globalny wymiar Europy” został zrównoważony znacznym spadkiem w działach „Zasoby naturalne” i „Administracja”.

Porównanie szacowanych poziomów błędów w poszczególnych obszarach wydatkowania UE (2013 i 2014 r.)

% Szacowany poziom błędów oblicza się na podstawie błędów kwantyfikowalnych wykrytych w zbadanej próbie transakcji. W celu dobrania próby i oszacowania poziomu błędów Trybunał stosuje standardowe techniki statystyczne (zob. załącznik 1.1 do rozdziału 1 sprawozdania rocznego za 2014 r.).

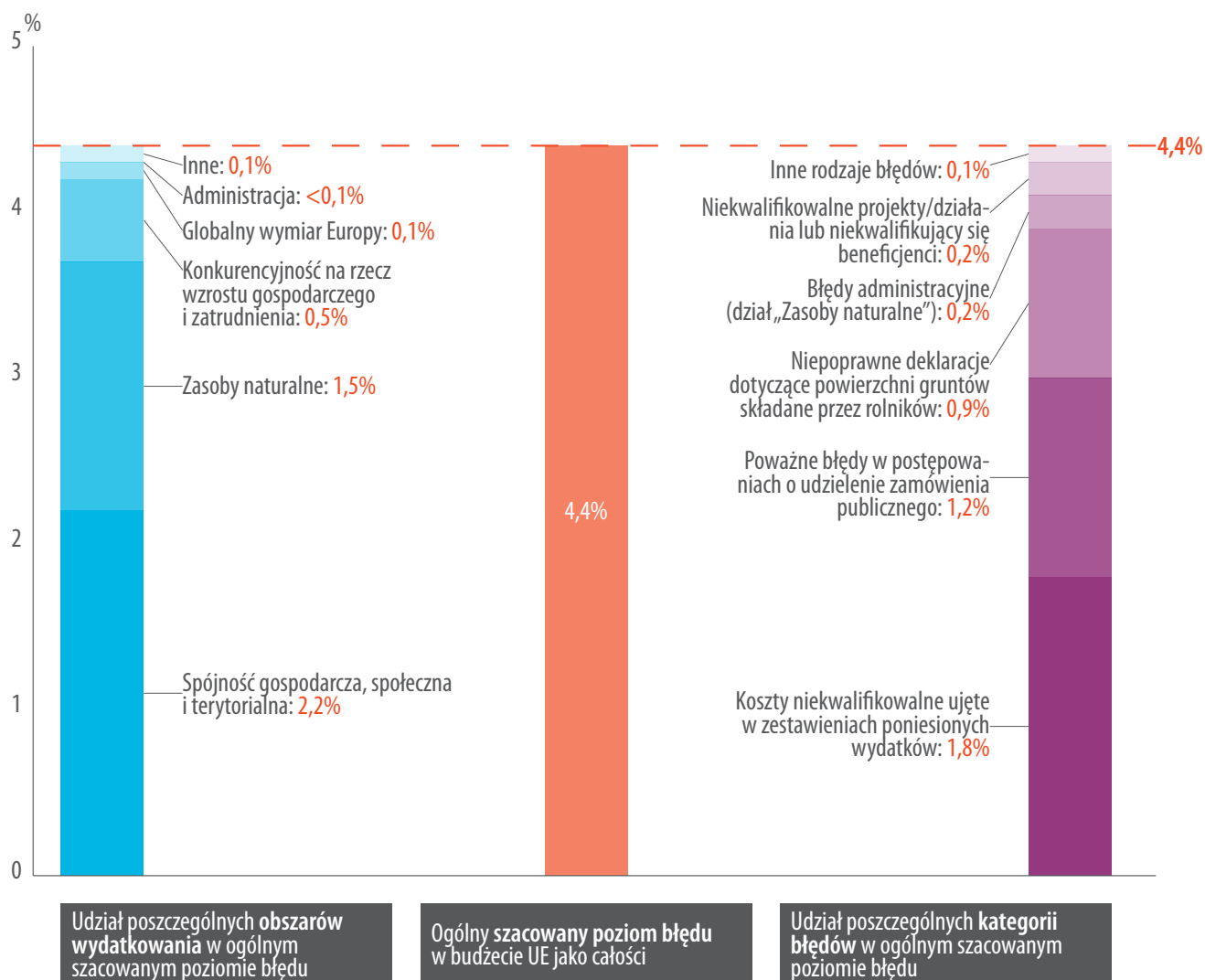
* Szacowane poziomy błędów za 2013 r. zostały skorygowane tak, aby umożliwić porównanie z nowymi działami WRF, z uwzględnieniem zmodyfikowanego podejścia do kwantyfikacji poważnych błędów w zakresie zamówień publicznych.

Szacowany poziom błędów w zakresie wydatków w dziale „Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia” w 2014 r. jest znacznie wyższy (5,6%) niż w porównywalnych wydatkach za 2013 r. (4,0%). Duża część wydatków dokonywana jest na zasadzie zwrotu poniesionych kosztów. Wykryte błędy odzwierciedlają różne kategorie wydatków niekwalifikowalnych (w szczególności koszty osobowe oraz inne koszty bezpośrednie i pośrednie).

Na szacowany poziom błędów za 2014 r. w dziale „Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna” (5,7%) składa się szacowany poziom błędów w zakresie wydatków poniesionych w ramach polityki regionalnej i miejskiej (6,1%) oraz szacowany poziom błędów w dziedzinie zatrudnienia i spraw społecznych (3,7%). Niemal wszystkie wydatki w tym dziale przyjmują formę zwrotu poniesionych kosztów, a główne przyczyny błędów to poważne naruszenia przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych (prawie połowa szacowanego poziomu błędów) oraz niekwalifikowalne koszty w deklaracjach wydatków (ponad jedna czwarta szacowanego poziomu błędów).

Na **wykresie 6** przedstawiono analizę udziału poszczególnych obszarów wydatkowania według działów WRF w ogólnym szacowanym poziomie błędów. W dziale „Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna”, stanowiącym drugi co do wielkości obszar wydatków z budżetu UE, występuje najwyższy szacowany poziom błędów. Tym samym ma on największy wkład w ogólny szacowany poziom błędów (składa się na połowę ogólnego poziomu błędów). Dział „Zasoby naturalne” stanowi największy obszar wydatków z budżetu UE i ze względu na wysoki poziom oszacowanego błędów za 2014 r. również w znacznym stopniu przyczynia się do ogólnego szacowanego poziomu błędów (jedna trzecia całości).

Wykres 6 Podział ogólnego szacowanego poziomu błędów według obszarów wydatkowania i rodzajów błędów (2014 r.)

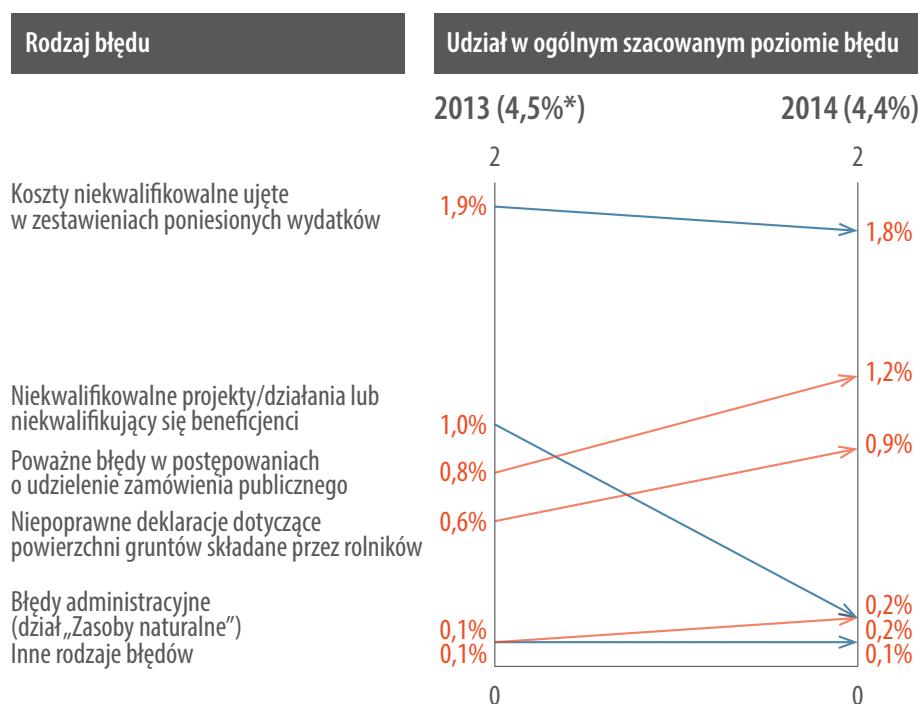

% Część ogólnego szacowanego poziomu błędów wyrażona w punktach procentowych.

Największy udział w ogólnym szacowanym poziomie błędów miały nadal wydatki, które nie spełniały warunków koniecznych do ich zaliczenia do kosztów projektów finansowanych przez UE (*koszty niekwalifikowalne uwzględnione w zestawieniach poniesionych wydatków*: 41% ogólnego szacowanego poziomu błędów). Na drugim miejscu w 2014 r. znalazły się *poważne błędy dotyczące zamówień publicznych*: 27% ogólnego szacowanego poziomu błędów. Ponadto w porównaniu z poprzednim rokiem błędy wynikające z *niekwalifikowalnych projektów, działań i niekwalifikujących się beneficjentów* przyczyniły się do ogólnego szacowanego poziomu błędów w 2014 r. w znacznie mniejszym stopniu niż w 2013 r. (zob. **wykres 7**).

Wykres 7

Porównanie poszczególnych kategorii błędów i ich udziału w ogólnym szacowanym poziomie błędów (2013 i 2014 r.)

% Część ogólnego szacowanego poziomu błędów wyrażona w punktach procentowych.

* Szacowane poziomy błędów za 2013 r. zostały skorygowane tak, aby umożliwić porównanie, z uwzględnieniem zmodyfikowanego podejścia do kwantyfikacji poważnych błędów w zakresie zamówień publicznych.

W przypadku wydatków operacyjnych oszacowany przez Trybunał poziom błędu jest taki sam (4,6%) dla wydatków objętych zarządzaniem dzielonym z państwami członkowskimi (4,9% w 2013 r.), jak dla innych form wydatków operacyjnych, w których wiodącą rolę odgrywa Komisja (3,7% w 2013 r.).

W wydatkach administracyjnych nie wystąpił istotny poziom błędu – szacowany poziom błędu za 2014 r. wyniósł 0,5% (1,0% w 2013 r.).

To porównanie poziomów błędów z dwóch lat opiera się na danych liczbowych obliczonych przy zastosowaniu zmienionego podejścia do błędów w zakresie zamówień (zob. *ramka* na s. 10).

Najwyższy poziom błędu wystąpił w wydatkach dokonanych na zasadzie zwrotu kosztów

Prawidłowe obliczenie płatności na rzecz odbiorców uzależnione jest często od przekazanych przez nich informacji. Jest to szczególnie istotne w zakresie działań prowadzących do zwrotu kosztów.

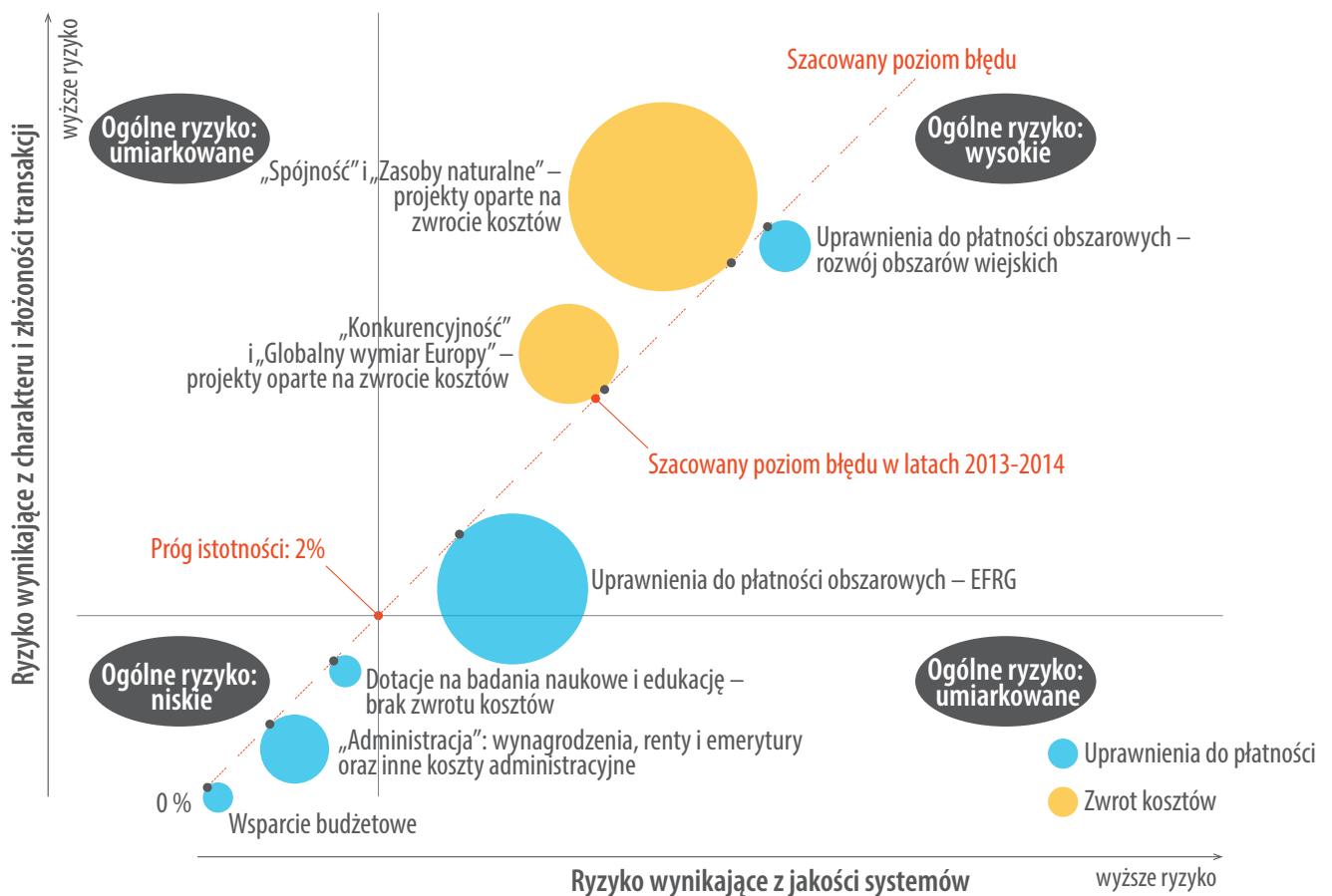
W wydatkach UE według rodzaju programów występują następujące błędy:

- **W wydatkach z tytułu zwrotu kosztów** szacowany poziom błędu wynosi 5,5% (5,6% w 2013 r.). Typowe rodzaje błędów w tej dziedzinie to koszty niekwalifikowalne uwzględnione w zestawieniach poniesionych wydatków, niekwalifikowalne projekty, działania i niekwalifikujący się beneficjenci oraz poważne naruszenia przepisów dotyczących zamówień publicznych.
- **W przypadku programów opartych na uprawnieniach do płatności** szacowany poziom błędu wynosi 2,7% (3,0% w 2013 r.), przy czym typowe rodzaje błędów to zawyżanie przez rolników powierzchni gruntów oraz błędy administracyjne mające wpływ na kwoty płatności dla rolników.

Na **wykresie 8**, sporządzonym na podstawie wyników badań kontrolnych Trybunału dotyczących wydatków UE z ostatnich dwóch lat, przedstawiono ocenę różnych profili ryzyka według rodzaju transakcji, jak również według szacowanych poziomów błędów. Wykres sporządzono zarówno w oparciu o osąd zawodowy (ocena wpływu systemów i ryzyka związanego z danym rodzajem transakcji), jak i dane empiryczne (pomiar szacowanego poziomu błędów przez okres dwóch lat).

Wykres 8 Związek pomiędzy rodzajem transakcji, ryzykiem wystąpienia błędów i szacowanym poziomem błędów w transakcjach UE w latach 2013–2014

Legenda:

- Strumienie płatności są pogrupowane zgodnie z ich charakterem.
- Kolor kół wskazuje, czy wydatki są oparte na zwrocie czy uprawnieniach do płatności.
- Rozmiar kół odpowiada ich udziałowi w wydatkach ogółem.
- Pozycja kół wzdłuż linii nachylonej pod kątem 45° wskazuje względny szacowany poziom błędów.
- Zwrot kosztów w przypadku działu „Globalny wymiar Europy” obejmuje projekty z udziałem wielu darczyńców, które w praktyce są pod wieloma względami zbliżone do wydatków opartych na uprawnieniach i w których występuje niższy poziom błędów.
- Komisja ustala, czy odbiorcy środków są uprawnieni do wsparcia budżetowego, przed dokonaniem płatności.

Działania naprawcze znacząco obniżyły szacowany poziom błędów

W przypadku nieprawidłowości w wydatkach i gdy błędy w płatnościach nie zostały wykryte na wcześniejszym etapie, państwa członkowskie i Komisja stosują **środki naprawcze**. Działania te są przeprowadzane i rejestrowane przy użyciu skomplikowanych mechanizmów. Trybunał uwzględnia środki naprawcze w wynikach kontroli w sytuacji, gdy zostały one zrealizowane przed dokonaniem płatności lub przed kontrolą Trybunału. Trybunał sprawdza, czy korekty (na przykład odzyskiwanie środków od beneficjentów oraz korekty na poziomie projektów) zostały zastosowane właściwie, i – w stosownych przypadkach – koryguje kwantyfikację błędów. Trybunał przyjmuje do wiadomości korekty dokonane po przesłaniu zawiadomienia o kontroli, jednak nie zakłada, że działania naprawcze podjęte w wyniku kontroli przeprowadzonej przez Trybunał są reprezentatywne dla populacji jako całości.

Gdyby w odniesieniu do zbadanych przez Trybunał płatności za 2014 r. nie zastosowano środków naprawczych, ogólny szacowany poziom błędów wyniósłby 5,5%, a nie 4,4%.

Trybunał stwierdził jednak, że w przypadku niektórych transakcji, w których wykryto błędy, Komisja, organy państw członkowskich lub niezależni kontrolerzy mogliby zapobiec powstaniu błędów lub je wykryć i skorygować przed ich wystąpieniem, gdyby wykorzystali w tym celu wszystkie dostępne informacje.

Na podstawie transakcji wchodzących w skład prób skontrolowanych przez Trybunał można stwierdzić, że obniżenie szacowanego poziomu błędów było możliwe zarówno w przypadku wydatków objętych zarządzaniem dzielonym, jak i zarządzanych bezpośrednio przez Komisję. Wykorzystanie wszystkich dostępnych informacji mogło na przykład doprowadzić do obniżenia poziomu błędów o 3,3 punktu procentowego w przypadku wydatków w zakresie *polityki regionalnej i miejskiej* (6,1%) oraz *rozwoju obszarów wiejskich, środowiska, działań w dziedzinie klimatu i rybołówstwa* (6,2%) – zob. s. 34–38. W obszarze *konkurencyjności na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia*, zarządzanym bezpośrednio przez Komisję, szacowany poziom błędów (5,6%) można było z kolei obniżyć o 2,8 punktu procentowego – zob. s. 27–29.

Pole do poprawy w zakresie przeprowadzanej przez Komisję oceny ryzyka i wpływu działań naprawczych

Każda dyrekcja generalna Komisji sporządza roczne sprawozdanie z działalności. Informacje w nich przedstawione są zestawiane w sposób syntetyczny w sprawozdaniu podsumowującym, w którym Komisja oświadcza, że bierze na siebie ogólną odpowiedzialność polityczną za zarządzanie budżetem UE.

W ocenie Trybunału informacje przedstawione w sprawozdaniu podsumowującym za 2014 r. są lepszej jakości niż w poprzednich latach. Obecnie pokazuje ono bowiem, których korekt dokonano już przed zarejestrowaniem płatności. Istnieje jednak jeszcze pole do poprawy, tak aby w sprawozdaniu zawrzeć bardziej szczegółowe informacje oraz uwzględnić spójną i wnikliwą ocenę i prezentację wpływu działań naprawczych, jak również ryzyka z nimi związanego.

Więcej informacji: Pełne informacje na temat przedstawionych wyżej najważniejszych ustaleń można znaleźć w rozdziale 1 sprawozdania rocznego z wykonania budżetu UE za 2014 r. pt. „Poświadczenie wiarygodności oraz informacje leżące u jego podstaw”.

Pełny tekst sprawozdania rocznego Trybunału można znaleźć na stronie internetowej Trybunału: <http://www.eca.europa.eu/pl/Pages/AR2014.aspx>

Wysoki poziom potencjalnych wniosków o płatność oraz płatności z okresu programowania 2007–2013

W 2014 r. budżet na płatności był drugim co do wielkości budżetem w historii. Podobnie jak w 2013 r. ostateczny poziom płatności (142,5 mld euro) był w przybliżeniu o 5% wyższy, niż wstępnie zakładano w WRF (135,9 mld euro). Wymagało to przyjęcia siedmiu budżetów korygujących i obejmowało uruchomienie tzw. marginesu na nieprzewidziane wydatki, który stanowi ostateczny instrument umożliwiający działanie w nieprzewidzianych okolicznościach.

Wynik ekonomiczny za 2014 r. wykazywał deficyt – zobowiązania rosły szybciej niż aktywa.

Zaciągnięte zobowiązania w 2014 r. kształtowały się na poziomie znacznie poniżej wyznaczonego limitu (76,6% dostępnej kwoty), co odzwierciedla postępy w zatwierdzaniu nowych programów przez Komisję w pierwszym roku obowiązywania nowych WRF na lata 2014–2020.

Czym są zobowiązania i płatności?

Budżet UE składa się z dwóch elementów: zobowiązań (kwot do zapłaty w roku bieżącym lub kolejnych latach) oraz płatności (obejmujących wypłaty środków w roku bieżącym). Płatności można dokonać jedynie w oparciu o zatwierdzone zobowiązanie. Roczne pułapy zobowiązań i płatności określone są w wieloletnich ramach finansowych uzgodnionych przez Radę i Parlament.

Istnieją znaczne zaległości w absorpcji wieloletnich funduszy, co może stanowić poważne wyzwanie dla niektórych państw członkowskich.

Trybunał zaleca, by w ramach zarządzania budżetem i finansami Komisja wzięła pod uwagę ograniczoną zdolność do wykorzystania środków w niektórych państwach członkowskich.

Narosłe zobowiązania budżetowe pozostające do spłaty w odniesieniu do wydatków o charakterze wieloletnim utrzymują się na bardzo wysokim poziomie. Większość tych zobowiązań wiąże się z poprzednimi WRF, obejmującymi lata 2007–2013. Trybunał wykrył również nadmiar środków pieniężnych w ramach instrumentów finansowych.

Trybunał zaleca, by Komisja rozważyła podjęcie działań zmierzających do ograniczenia zobowiązań pozostających do spłaty, w tym szybsze zamykanie programów na lata 2007–2013 i ograniczenie ilości środków pieniężnych w posiadaniu powierników. Trybunał zaleca również, by Komisja przyjmowała długofalową prognozę, uwzględniającą przewidywane pułapy budżetowe, potrzeby w zakresie płatności, ograniczoną zdolność do absorpcji środków i ewentualne umorzenia.

Sprawozdawczość na temat uzyskiwanych wyników jest nadal słaba

Środki UE powinny być wydatkowane zgodnie z zasadami **należytego zarządzania finansami**, czyli w sposób oszczędny, wydajny i skuteczny. Uzyskiwanie dobrych wyników obejmuje nakłady (środki finansowe, zasoby kadrowe, materiałowe, organizacyjne lub środki legislacyjne, które są niezbędne do realizacji programu), produkty (uzyskane w wyniku programu towary i usługi), rezultaty (bezpośredni wpływ programu na jego adresatów i odbiorców) oraz oddziaływanie (długoterminowe zmiany społeczne, które przynajmniej częściowo nastąpiły na skutek działań podjętych przez UE). Trybunał regularnie ocenia te aspekty w ramach kontroli wykonania zadań.

Strategia „Europa 2020” to dziesięcioletnia strategia UE na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego. Wyznacza ona kierunki wydatków unijnych i krajowych. Realizację tej strategii rozpoczęto w 2010 r. w celu stworzenia warunków dla „inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu”.

Wyzwania w zakresie monitorowania realizacji strategii „Europa 2020” i sprawozdawczość w tym zakresie

Aspiracjom politycznym związanym ze strategią „Europa 2020” towarzyszy **skomplikowana struktura** obejmująca pięć celów nadrzędnych, siedem inicjatyw przewodnich i – w przypadku europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI) – 11 celów tematycznych. Trybunał ustalił jednak, że na żadnym z tych poziomów – ani indywidualnie, ani w całości – cele te nie zostały opracowane tak, aby aspiracje polityczne strategii „Europa 2020” przekładały się na użyteczne cele operacyjne.

Dziesięcioletni okres przewidziany w strategii Europa 2020 **nie pokrywa się** z siedmioletnimi cyklami budżetowymi UE, określanymi mianem wieloletnich ram finansowych (WRF). Ramy dotyczące monitorowania i sprawozdawczości, na których oparte są WRF, zostały dostosowane do strategii „Europa 2020” dopiero wraz z wprowadzeniem WRF na lata 2014–2020. Oznacza to, że pierwsza połowa okresu realizacji dziesięcioletniej strategii „Europa 2020” pokryła się z okresem obowiązywania WRF opracowanych na potrzeby innej strategii, co sprawiło, że Komisja napotykała trudności w monitorowaniu wkładu budżetu UE w realizację strategii „Europa 2020” w okresie obowiązywania WRF na lata 2007–2013.

Trybunał ustalił również, że jak dotąd sprawozdawczość Komisji na temat wkładu budżetu UE w realizację celów strategii „Europa 2020” była ograniczona. Wprowadzone zostały pewne elementy skutecznego systemu monitorowania i sprawozdawczości. Eurostat, dyrekcja Komisji zajmująca się statystyką, udostępnia dane statystyczne na temat postępów w osiąganiu celów nadrzędnych strategii „Europa 2020” na poziomie UE i poszczególnych państw członkowskich. Przegląd strategii „Europa 2020” został jednak przesunięty przez Komisję na początek 2016 r. Ponadto wyniki konsultacji publicznych na temat strategii „Europa 2020” nie dostarczyły informacji zwrotnych na temat roli, jaką w realizacji strategii odgrywają programy unijne.

Trybunał zaleca, by w celu lepszego zharmonizowania strategii unijnej i WRF Komisja złożyła stosowne wnioski do ustawodawcy. Pomogłoby to zapewnić wprowadzenie odpowiednich i skutecznych mechanizmów monitorowania i sprawozdawczości na potrzeby przyszłych strategii unijnych.

Niewystarczający nacisk na osiągnięcie celów strategii „Europa 2020” w umowach partnerstwa i programach

Potencjalne korzyści wynikające z połączenia europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI) nie zostały w pełni zrealizowane. Dobre wykorzystanie środków z EFSI ma zasadnicze znaczenie dla wysiłków UE na rzecz osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”. Objęcie pięciu EFSI jednym zbiorczym rozporządzeniem oraz uwzględnienie ich wspólnie w każdej umowie partnerstwa z państwem członkowskim może być korzystne z punktu widzenia spójności działań UE. Na poziomie funduszy, a co za tym idzie także na poziomie programów, nadal mają jednak zastosowanie różne przepisy.

Czym są umowy partnerstwa i programy?

Umowy partnerstwa między Komisją a każdym z państw członkowskich odgrywają kluczową rolę w ramach prawnych EFSI. Określa się w nich potrzeby rozwojowe każdego z krajów, a dla każdego z EFSI przedstawia się podsumowanie głównych spodziewanych rezultatów w ramach poszczególnych celów tematycznych. Na podstawie umów partnerstwa państwa członkowskie ustanawiają **programy** dotyczące każdego z funduszy (lub kilku funduszy), wyznaczające priorytetowe cele danego kraju lub regionu.

Należy położyć jeszcze większy nacisk na osiągnięcie rezultatów, zwłaszcza w umowach partnerstwa. Mimo osiągnięcia pewnych postępów należy położyć jeszcze większy nacisk na rezultaty. W niektórych ze zbadanych umów partnerstwa oczekiwane rezultaty były niejasne i często zostały wyrażone w sposób jakościowy, bez podania skali spodziewanych zmian. **Trybunał zaleca, by Komisja zaproponowała ustawodawcy wymóg uwzględnienia przez państwa członkowskie w umowach partnerstwa i programach rezultatów wyrażonych liczbowo, które państwa te zamierzają osiągnąć za pośrednictwem finansowania.**

Komisji będzie trudno monitorować realizację celów tematycznych w ramach wszystkich pięciu EFSI, a co za tym idzie – wkład tych funduszy w realizację strategii „Europa 2020”, oraz prowadzić systematyczną sprawozdawczość na ten temat. W umowach partnerstwa i programach cele strategii „Europa 2020” na wysokim poziomie nie są w sposób systemowy przekładane na cele operacyjne. W przypadku dwóch EFSI (EFRROW i EFMR) przepisy nie wymagają, by opierały się one na celach tematycznych. Ponadto wprowadzenie wspólnych wskaźników dla każdego z funduszy stanowi istotny krok, ale w ich koncepcji występują ograniczenia, które spowodują poważne obniżenie jakości sprawozdawczości Komisji. **Trybunał zaleca, by wszystkie umowy partnerstwa i programy zawierały wspólne wskaźniki rezultatu, w miarę możliwości jednakowe dla różnych funduszy, opracowane tak, by umożliwić monitorowanie postępów na poziomie lokalnym, krajowym i unijnym. W celu uwzględnienia tych kwestii Komisja powinna złożyć odnośne wnioski do ustawodawcy.**

Nawet jeśli rezultaty osiągnięte przez państwa członkowskie nie są zadowalające, nie prowadzi to do utraty przez nie rezerwy wykonania. Rezerwa wykonania powinna stanowić podstawowe narzędzie motywujące państwa członkowskie do skupiania się na wynikach również po rozpoczęciu realizacji programów. Niewielka część dofinansowania UE na poziomie programów może zostać zatrzymana i być udostępniana wyłącznie wtedy, gdy zostaną osiągnięte pewne wartości docelowe. W istniejących mechanizmach są jednak pewne luki, które mają negatywny wpływ na ramy wykonania pod względem wykorzystania wskaźników, zachęt i nacisku na rezultaty. **Trybunał zaleca, by Komisja złożyła wniosek do ustawodawcy z propozycją, by ramy wykonania były w miarę możliwości oparte na wspólnych wskaźnikach rezultatu.**

Cele muszą być dostosowane do założeń kultury nastawionej na osiągnięcie wyników

Odnotowano poprawę w rocznej sprawozdawczości na temat wyników prowadzonej przez dyrekcje generalne Komisji, zwłaszcza w zakresie centralnie wydawanych wytycznych dotyczących przygotowania opisów programowych, planów zarządczych i rocznych sprawozdań z działalności.

Sprawozdawczość nie jest jednak w pełni dostosowana do przejścia z poprzednich WRF na nowe. Często nie można stwierdzić, które cele i wartości docelowe z poprzednich WRF zostały utrzymane lub zaktualizowane, a z których zrezygnowano. Wobec braku porównywalnych informacji istnieje ryzyko, że nie będzie można ocenić, czy poprzednie cele i wartości docelowe zostały osiągnięte.

Niewielki nacisk na rezultaty i optymalne wykorzystanie środków

W 24 sprawozdaniach specjalnych opublikowanych przez Trybunał w 2014 r., obejmujących szereg różnych zagadnień zbadanych w drodze kontroli wykonania zadań, sprawdzono, czy interwencje unijne zostały przeprowadzone zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami (oszczędnie, wydajnie i skutecznie). Trybunał ocenił te sprawozdania pod kątem tego, czy w zbadanych obszarach kładziono nacisk na osiągnięcie rezultatów i czy wybrano projekty, które dają możliwość optymalnego wykorzystania środków. Poniżej podano kilka przykładów:

Przykłady: Niewielki nacisk na osiągnięcie rezultatów

W wyniku kontroli Trybunał stwierdził, że systemy monitorowania i oceny stosowane przez EuropeAid nie zapewniły adekwatnych informacji na temat osiągniętych rezultatów (sprawozdanie specjalne nr 18/2014). Podobnie w sprawozdaniu dotyczącym Funduszu Granic Zewnętrznych Trybunał stwierdził, że właściwe organy nie monitorowały osiągnięcia rezultatów lub czyniły to w sposób niewystarczający (sprawozdanie specjalne nr 15/2014).

Przykład: Nie zawsze wybierano projekty, które umożliwiały optymalne wykorzystanie środków

Nieodpowiedni wybór projektów stwierdzono w sprawozdaniu specjalnym Trybunału na temat infrastruktury portów lotniczych współfinansowanej ze środków UE. Konieczność przeprowadzenia takich inwestycji wykazano jedynie w przypadku połowy zbadanych projektów. Ponadto mniej więcej jedna trzecia skontrolowanych portów lotniczych była nierentowna, a zatem istniało ryzyko, że bez stałego wsparcia finansowego ze środków publicznych będą one musiały zostać zamknięte (sprawozdanie specjalne nr 21/2014).

Więcej informacji: Pełne informacje na temat dokonanej przez Trybunał oceny uzyskanych wyników można znaleźć w rozdziale 3 sprawozdania rocznego z wykonania budżetu UE za 2014 r. pt. „Budżet UE a uzyskiwane rezultaty”.

Wszystkie sprawozdania specjalne można znaleźć na stronie internetowej Trybunału: <http://www.eca.europa.eu/pl/Pages/AuditReportsOpinions.aspx>

Szczegółowa analiza dochodów i obszarów wydatkowania

24

Uwaga dotycząca państw członkowskich wymienianych w przykładach:

Ze względu na stosowane przez Trybunał podejście do doboru próby nie kontroluje on co roku transakcji w każdym państwie członkowskim, kraju lub regionie, który otrzymał wsparcie. Przytoczone w tym dokumencie przykłady odzwierciedlają najczęściej występujące rodzaje błędów i nie stanowią podstawy do formułowania wniosków dotyczących poszczególnych państw członkowskich, krajów lub regionów, które otrzymały wsparcie.

Dochody

143,9 mld euro

Zakres kontroli

Kontrola objęła dochody UE, z których Unia finansuje swój budżet. W 2014 r. wkłady państw członkowskich obliczane na podstawie ich dochodu narodowego brutto (DNB) oraz pobranego przez nie podatku VAT stanowiły odpowiednio 66% i 12% dochodów. Tradycyjne zasoby własne, czyli przede wszystkim cła pobierane od przywozu towarów i opłaty produkcyjne od cukru, które są pobierane w imieniu Unii przez organy administracyjne państw członkowskich, stanowiły 12% dochodów, a na pozostałe 10% złożyły się inne dochody.

Ustalenia

Czy wystąpił istotny poziom błędów?

Nie

Szacowany poziom błędów:

0,0% (0,0% w 2013 r.)

Kontrola dochodów UE przeprowadzona przez Trybunał

Dochody UE oparte na DNB i VAT oblicza się na podstawie statystyk i szacunków makroekonomicznych przedstawionych przez państwa członkowskie. Prowadzona przez Trybunał kontrola prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń obejmuje systemy przetwarzania danych otrzymanych przez Komisję, lecz nie wcześniejszą kompilację tych danych przez organy państw członkowskich. W rezultacie wnioski z przeprowadzonej przez Trybunał kontroli odnoszą się jedynie do wpływu ewentualnych błędów popełnionych przez Komisję na całkowitą wysokość dochodów.

W przypadku celów pobieranych od przywozu towarów i opłat wyrównawczych od cukru Trybunał bada, w jaki sposób Komisja rozpatruje deklaracje otrzymane od państw członkowskich oraz przeprowadza kontrole w wybranych państwach członkowskich, a także jak pobiera i księguje odnośne kwoty.

Z ogółu dowodów kontroli wynika, że zbadane systemy były ogólnie skuteczne. Trybunał nie wykrył żadnych błędów w przeanalizowanych transakcjach.

Trybunał zwraca uwagę na **aktualizację danych dotyczących DNB** w 2014 r., która doprowadziła do korekty wysokości wkładów państw członkowskich na niespotykaną wcześniej skalę. Korekta ta wynikała przede wszystkim z rozwiązania kwestii będących przedmiotem zastrzeżeń oraz skorygowania metod i źródeł wykorzystywanych przez państwa członkowskie.

Zastrzeżenie jest narzędziem umożliwiającym pozostawienie do ewentualnej korekty tych elementów danych dotyczących DNB przekazanych przez państwa członkowskie, które budzą wątpliwości. **Cykle weryfikacji** przeprowadzanych przez Komisję w odniesieniu do DNB obejmują długi okres. Dokonane w ich wyniku korekty mogą mieć istotny wpływ na wysokość wkładów niektórych państw członkowskich.

Równocześnie Trybunał ustalił, że istnieje potrzeba, by Komisja **ograniczyła wpływ dużych korekt** dokonywanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do źródeł i metod wykorzystywanych przy kompilacji danych dotyczących DNB. Na przykład wkłady Cypru i Niderlandów znacznie się zwiększyły w wyniku takich zmian. Przedstawione przez Komisję w 2013 r. propozycje mające na celu ograniczenie tego ryzyka nadal nie zostały wprowadzone w życie, a Komisja nie podjęła żadnych dalszych działań w kierunku wprowadzenia wspólnej unijnej polityki dokonywania korekt.

Jeśli chodzi o **cła**, organy celne państw członkowskich przeprowadzają kontrole w celu sprawdzenia, czy importery przestrzegają przepisów taryfowych i przywozowych. Podobnie jak w poprzednich latach, Trybunał stwierdził znaczne różnice pod względem jakości tych kontroli w poszczególnych państwach członkowskich objętych kontrolą. Trybunał ustalił również, że zaktualizowany przez Komisję w 2014 r. „Przewodnik dotyczący audytu celnego” nie uwzględnia niektórych niedociągnięć wykrytych przez Trybunał podczas wizyt kontrolnych w państwach członkowskich, takich jak brak wskazówek na temat postępowania w sytuacji, gdy przywiezione towary zostały odprawione w innym państwie członkowskim.

Zalecenia

Trybunał zaleca, co następuje:

- Komisja powinna podjąć działania mające na celu ograniczenie liczby lat, do których mogą odnosić się zastrzeżenia na koniec następnego cyklu weryfikacji wkładów opartych na DNB,
- Komisja powinna przyjąć rozwiązania mające na celu ograniczenie wpływu korekt dokonywanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do źródeł i metod wykorzystywanych przy kompilacji danych dotyczących DNB,
- Komisja powinna dostarczyć organom celnym państw członkowskich lepsze wytyczne dotyczące przeprowadzanych przez nie kontroli,
- Komisja powinna dopilnować, by państwa członkowskie wprowadziły w życie odpowiednie systemy opracowywania deklaracji dotyczących ceł i opłat wyrównawczych od cukru i zarządzania nimi.

Więcej informacji: Pełne informacje na temat przeprowadzonej przez Trybunał kontroli dochodów UE można znaleźć w rozdziale 4 sprawozdania rocznego z wykonania budżetu UE za 2014 r.

Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia

13,0 mld euro

Zakres kontroli

Wydatki w ramach tego działu obejmują szeroki zakres celów, takich jak udoskonalenie badań naukowych i innowacji, ulepszenie systemów edukacji i wspieranie zatrudnienia, stworzenie jednolitego rynku cyfrowego, promowanie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej, modernizacja sektora transportu oraz poprawa otoczenia biznesowego, zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP).

Wydatki na badania i innowacje stanowią około 60% ogółu wydatków w tym dziale. Środki są wydatkowane na podstawie **Siódmego programu ramowego w zakresie badań i rozwoju na lata 2007–2013 (7PR) oraz nowego programu ramowego „Horyzont 2020”**, obejmującego lata 2014–2020. Inne główne instrumenty finansowania wspierają kształcenie, szkolenia, młodzież i sport („Uczenie się przez całe życie” i „Erasmus+”), rozwój infrastruktury transportowej (program na rzecz transeuropejskiej sieci transportowej – TEN-T oraz instrument „Łącząc Europę”), projekty w sektorze energetycznym (Europejski program energetyczny na rzecz naprawy gospodarczej – EPENG), a także program Galileo dotyczący europejskiego systemu nawigacji satelitarnej.

Niemal 90% wydatków przyjmuje formę dotacji udzielanych beneficjentom prywatnym i publicznym, przy czym Komisja zwraca koszty zadeklarowane przez beneficjentów w zestawieniach wydatków poniesionych w ramach projektów.

Ustalenia

Czy wystąpił istotny poziom błędu?

Tak

Szacowany poziom błędu¹:

5,6% (4,0% w 2013 r.)

¹ Równoważne szacowane poziomy błędu za 2013 r. odzwierciedlają nowe działy WRF.

W obszarze badań i innowacji Trybunał wykrył błędy tego samego rodzaju i o tym samym zakresie co w trakcie kontroli siódmego programu ramowego: nieprawidłowo obliczone koszty osobowe, inne niekwalifikowalne koszty bezpośrednie, takie jak nieuzasadnione koszty podróży lub wyposażenia, jak również niekwalifikowalne koszty pośrednie opierające się na błędnych stawkach kosztów ogólnych lub obejmujące kategorie kosztów niepowiązane z projektem.

Przykład: Istotne błędy w kosztach związanych z badaniami i innowacjami, które zostały zadeklarowane do zwrotu przez MŚP w ramach 7PR

Trybunał ustalił, że koszty w wysokości 764 000 euro zadeklarowane przez MŚP współpracujące z 16 partnerami w ramach projektu finansowanego z siódmego programu ramowego dotyczącego energii ze źródeł odnawialnych były niemal w całości niekwalifikowalne. Stawka godzinowa naliczona przez właściciela przedsiębiorstwa była znacznie wyższa niż stawka określona w wytycznych Komisji. Ponadto Trybunał wykrył koszty podwykonawstwa, które nie stanowiły kosztów kwalifikowalnych i dotyczyły prac, które nie zostały zlecone z zastosowaniem procedury przetargowej. Zadeklarowane koszty pośrednie również obejmowały pozycje niekwalifikowalne, które opierały się na szacunkach i nie zgadzały się z zapisami księgowymi beneficjenta.

Zasady finansowania obowiązujące w programie „Horyzont 2020” są mniej skomplikowane niż w siódmym programie ramowym, a Komisja dołożyła znacznych starań, aby uprościć procedury administracyjne. Niektórym elementom nowego programu ramowego faktycznie towarzyszy jednak zwiększone ryzyko błędu. Przykładowo program „Horyzont 2020” ma wspierać badania naukowe i innowacje oraz przyczynić się do wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, w związku z czym został opracowany tak, by zapewnić jak największe uczestnictwo ze strony MŚP i nowych podmiotów. Te grupy uczestników są jednak szczególnie narażone na błędy. „Horyzont 2020” ustanawia również szczegółowe kryteria kwalifikowalności w pewnych przypadkach (na przykład w sytuacji gdy naukowcy otrzymują dodatkowe wynagrodzenie lub gdy uczestnicy korzystają z dużej infrastruktury badawczej).

Trybunał wykrył również błędy dotyczące zwrotu kosztów w ramach innych dużych instrumentów finansowania. Obejmują one nieuzasadnione i niekwalifikowalne koszty, jak również przypadki nieprzestrzegania przepisów dotyczących zamówień publicznych.

Przykłady: Błędy dotyczące zwrotu kosztów w ramach innych programów**TEN-T:**

W jednym projekcie beneficjent udzielił zamówienia z wolnej ręki na usługi doradcze w zakresie technologii informacyjnej bez uprzedniego zastosowania wymaganego przepisami trybu międzynarodowego przetargu nieograniczonego. W przypadku innego projektu beneficjent nieprawidłowo zadeklarował jako wydatek kwalifikowalny koszty ugody zawartej z podwykonawcą w związku z naruszeniem umowy.

EPENG

Beneficjent uwzględnił w obliczeniach kosztów osobowych niekwalifikowalne nieobligatoryjne składniki wynagrodzenia (premie uzależnione od zysków przedsiębiorstwa) i zadeklarował koszty pośrednie niepowiązane z projektem.

Trybunał wykrył uchybienia w systemach Komisji i brak konsekwencji w dokonywanych przez dyrekcje generalne ocenach kwot obciążonych ryzykiem oraz poziomów błędów.

Zalecenia

Trybunał zaleca, co następuje:

- o Komisja, organy krajowe i niezależni audytorzy powinni wykorzystać wszystkie dostępne informacje, aby zapobiec błędom lub je wykryć i skorygować przed dokonaniem zwrotu kosztów.
- o Na podstawie doświadczeń zgromadzonych w trakcie wdrażania siódmego programu ramowego Komisja powinna opracować odpowiednią strategię zarządzania ryzykiem i jego kontroli na potrzeby programu „Horyzont 2020”, obejmującą kontrole beneficjentów wysokiego ryzyka oraz kosztów zadeklarowanych w ramach szczegółowych kryteriów kwalifikowalności.
- o Komisja powinna dopilnować, by jej służby przyjęły jednolite podejście do obliczania średnich ważonych poziomów błędów i do oceny odnośnych kwot obciążonych ryzykiem.

Więcej informacji: Pełne informacje na temat przeprowadzonej przez Trybunał kontroli wydatków UE w zakresie konkurencyjności na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia można znaleźć w rozdziale 5 sprawozdania rocznego z wykonania budżetu UE za 2014 r.

Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna 55,7 mld euro

Zakres kontroli

Ten obszar wydatkowania obejmuje dwie części: politykę regionalną i miejską, na którą przypada 80% wydatków, oraz politykę dotyczącą zatrudnienia i spraw społecznych, obejmującą pozostałe 20% wydatków.

- Polityka regionalna i miejska UE jest realizowana głównie za pośrednictwem **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Funduszu Spójności**. Z EFRR finansowane są projekty w zakresie infrastruktury, tworzenie lub utrzymanie miejsc pracy, inicjatywy na rzecz regionalnego rozwoju gospodarczego oraz działania wspierające małe i średnie przedsiębiorstwa. Pomoc z Funduszu Spójności udzielana jest na inwestycje w infrastrukturę w dziedzinach środowiska naturalnego i transportu.
- Polityka dotycząca zatrudnienia i spraw społecznych jest w przeważającej mierze finansowana z **Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS)**. Wydatki w tym obszarze obejmują inwestycje w kapitał ludzki i wsparcie mające na celu poprawę zdolności adaptacji pracowników i przedsiębiorstw do zmieniających się modeli organizacji pracy, zwiększenie dostępu do zatrudnienia, wpieranie integracji społecznej osób w niekorzystnej sytuacji oraz wzmocnienie zdolności i wydajności administracji i usług publicznych.

EFRR, Fundusz Spójności i EFS podlegają wspólnym zasadom, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w osobnych rozporządzeniach dotyczących poszczególnych funduszy. Wydatki w tym obszarze są realizowane w trybie zarządzania dzielonego z udziałem państw członkowskich, zakładającego współfinansowanie projektów w ramach zatwierdzonych programów wydatkowania. Zasady kwalifikowalności kosztów podlegających zwrotowi ustanawia się na poziomie krajowym lub regionalnym, stąd mogą się one różnić w poszczególnych państwach członkowskich.

Ustalenia

Czy wystąpił istotny poziom błędu?

Polityka regionalna i miejska:

Tak

Zatrudnienie i sprawy społeczne:

Tak

Szacowany poziom błędu¹:

Dział „Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna” ogółem:

5,7% (5,9% w 2013 r.²)

polityka regionalna i miejska:

6,1% (7,0% w 2013 r.²)

zatrudnienie i sprawy społeczne:

3,7% (3,1% w 2013 r.)

w którego zakres wchodzi:

1 Równoważne szacowane poziomy błędów za 2013 r. odzwierciedlają nowe działy WRF.

2 Dane liczbowe za 2013 r. obliczono z zastosowaniem podejścia do kwantyfikacji błędów dotyczących zamówień publicznych, które obowiązywało w momencie kontroli. Nie uwzględniają one wpływu, jaki miało zmienione podejście do kwantyfikacji tych błędów na szacowany poziom błędów.

Głównym źródłem błędów w wydatkach w obszarze spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej ogółem są nadal naruszenia przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych, stanowiące niemal połowę szacowanego poziomu błędu. Na drugim miejscu jest uwzględnianie wydatków niekwalifikowalnych w zestawieniach wydatków poniesionych przez beneficjentów, a następnie naruszanie zasad pomocy państwa i wybór niekwalifikowalnych projektów. Wpływ błędów jest różny dla każdego z dwóch obszarów wydatkowania.

Wykryte przez Trybunał w toku prac kontrolnych przypadki poważnego nieprzestrzegania przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych obejmują na przykład nieuzasadnione udzielanie zamówień z wolnej ręki, dodatkowe prace lub usługi, bezprawne wykluczanie oferentów, jak również przypadki konfliktu interesów i dyskryminujących kryteriów wyboru.

Przykład: Nieuzasadnione udzielenie zamówienia z wolnej ręki

W projekcie realizowanym na Malcie, związanym z remontem i rozbudową odcinka autostrady w ramach sieci drogowej TEN-T, instytucja zamawiająca wynegocjowała zamówienie bezpośrednio z jedną firmą bez uprzedniego ogłoszenia konkursu. Takie działanie jest niezgodne z unijnymi i krajowymi przepisami dotyczącymi udzielania zamówień publicznych, w związku z czym zadeklarowane wydatki związane z tym zamówieniem są niekwalifikowalne. Inną istotną przyczyną błędów są wydatki niekwalifikowalne. Przykładowe sytuacje to: zadeklarowanie wydatków poza okresem kwalifikowalności, zawyżone wynagrodzenia, deklarowanie kosztów niezwiązanych z projektem, niezgodność z krajowymi zasadami kwalifikowalności czy dochody, które nie zostały odjęte od zadeklarowanych kosztów.

Przykład: Nieprawidłowe zadeklarowanie wynagrodzeń

W projekcie realizowanym w Portugalii, polegającym na organizacji programu szkoleniowego dla młodzieży, beneficjent zastosował do obliczania kwalifikowalnych wynagrodzeń nauczycieli inną metodę niż przewidziana w umowie o dofinansowanie. Ponadto nauczyciele nie przepracowali tyle godzin, ile zadeklarowano, co doprowadziło do zawyżenia kosztów osobowych.

Kontrolerzy Trybunału sprawdzają również, czy przestrzegane były unijne zasady pomocy państwa. Niezgodna z prawem pomoc państwa przynosi beneficjentom nieuzasadnioną przewagę i tym samym zakłóca rynek wewnętrzny. Błędy związane z naruszeniem unijnych zasad pomocy państwa złożyły się na około jedną piątą szacowanego poziomu błędów w wydatkach w tym dziale WRF.

W przypadku znacznej części transakcji, w których stwierdzono błędy kwantyfikowalne, **organy państw członkowskich dysponowały wystarczającymi informacjami**, aby zapobiec tym błędom lub wykryć je i skorygować przed złożeniem wniosku o zwrot kosztów do Komisji. Gdyby wszystkie te informacje wykorzystano w celu skorygowania błędów przed zadeklarowaniem wydatków Komisji, szacowany poziom błędów w dziale „Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna” byłby o 1,6 punktu procentowego niższy. Ponadto Trybunał ustalił, że w niektórych przypadkach wykryty błąd został popełniony przez władze krajowe. Udział tych błędów w szacowanym poziomie błędów wyniósł 1,7 punktu procentowego.

Na koniec 2013 r. **średnia kwota wskaźników wydatkowania** z instrumentów finansowych **na poziomie odbiorców końcowych** wyniosła 47%. Instrumenty te zapewniają wsparcie dla przedsiębiorstw lub projektów miejskich w formie inwestycji kapitałowych, pożyczek lub gwarancji. Ogółem od 2007 r. państwa członkowskie ustanowiły 941 instrumentów finansowych wyposażonych w środki finansowe w wysokości około 14,3 mld euro. W kwietniu 2015 r. Komisja wydłużyła okres kwalifikowalności tych instrumentów. Dokonała tego jednak w drodze decyzji zamiast zwrócić się do Rady i Parlamentu z wnioskiem o zmianę terminu określonego w rozporządzeniu Rady. W opinii Trybunału ten sposób wydłużenia okresu kwalifikowalności jest niezgodny z hierarchią norm prawnych.

Projekty z EFS, których koszty deklaruje się przy zastosowaniu **form kosztów uproszczonych** (płatności oparte na kwotach i stawkach ryczałtowych i standardowych stawkach jednostkowych), są mniej narażone na błędy niż te, w których rozlicza się rzeczywiście poniesione koszty.

Beneficjenci zgłaszają poniesione wydatki organom krajowym, a płatności powinny być dokonywane „możliwie najszybciej i w całości”. Trybunał wykrył jednak, że w niektórych przypadkach państwa członkowskie gromadziły rezerwy finansowe, a beneficjenci otrzymali płatność dopiero kilka miesięcy po rozliczeniu zestawienia wydatków przez Komisję lub nie otrzymali zwrotu kosztów do momentu przeprowadzenia kontroli.

Ogólnie przeprowadzona przez Komisję ocena poziomów błędów zgłaszanych przez instytucje audytowe jest zasadniczo zgodna z dowodami dostarczonymi przez instytucje audytowe. Ocena rocznych sprawozdań audytowych przez Komisję może jednak tylko częściowo zapobiegać **ryzyku nieprzekazywania przez władze krajowe informacji o wszystkich błędach lub zgłaszania większej liczby korekt finansowych niż rzeczywiście wprowadzone**. W szczególności w niemal jednej trzeciej zbadanych programów operacyjnych kontrole pomocy państwa przeprowadzone przez instytucje audytowe były niewystarczające.

Oprócz zweryfikowania prawidłowości transakcji Trybunał ocenił, czy i w jakim zakresie projekty współfinansowane z EFRR, Funduszu Spójności i EFS, które ukończono przed końcem 2014 r., doprowadziły do zrealizowania celów sformułowanych w umowach o dofinansowanie i czy cele te były zgodne z celami wyznaczonymi na poziomie programów. Trybunał ustalił, że w przypadku trzech czwartych zbadanych projektów osiągnięto cele – częściowo lub w pełni. Tylko w trzech projektach nie osiągnięto żadnych celów. Trybunał ustalił również, że w niektórych

przypadkach cele wyznaczone dla projektów były niezgodne z celami określonymi w programie operacyjnym i osi priorytetowej, w ramach których projekt był finansowany.

Kontrola Trybunału ujawniła również, że ustalenia dotyczące finansowania opartego na wynikach są wyjątkiem, a nie regułą. W większości przypadków nieosiągnięcie celów projektu uzgodnionych w umowie o dofinansowanie nie miało wpływu na poziom otrzymanego finansowania ze środków UE.

Zalecenia

Trybunał zaleca, co następuje:

- Komisja powinna przeprowadzić skoncentrowaną na konkretnych kwestiach analizę krajowych zasad kwalifikowalności dotyczących okresów programowania 2007–2013 i 2014–2020 w celu przygotowania wytycznych dla państw członkowskich na temat tego, jak uprościć zasady i uniknąć nadmiernie skomplikowanych lub uciążliwych procedur.
- Komisja powinna kontynuować wzmacnianie systemu kontroli instytucji audytowych, co ma prowadzić do zapewnienia odpowiednich kontroli zgodności z zasadami pomocy państwa i przepisami dotyczącymi zamówień publicznych, a także do dostarczania przez te instytucje szczegółowych informacji na temat kontroli operacji. Komisja powinna ocenić wiarygodność korekt finansowych zgłoszonych przez instytucje certyfikujące we wszystkich państwach członkowskich.
- Komisja powinna złożyć wniosek ustawodawczy mający na celu zmianę stosownego rozporządzenia w odniesieniu do przedłużenia okresu kwalifikowalności instrumentów finansowych w ramach zarządzania dzielonego.
- Instytucje zarządzające i pośredniczące w państwach członkowskich powinny zwiększyć starania na rzecz wyeliminowania uchybień w „kontrolach pierwszego szczebla”. Dodatkowo Komisja powinna zwrócić się do instytucji audytowych o ponowne przeprowadzenie niektórych kontroli w ramach ich kontroli systemowych.
- Państwa członkowskie powinny rozszerzyć stosowanie form kosztów uproszczonych na projekty przekraczające 50 000 euro oraz dopilnować, by płatności na rzecz beneficjentów dokonywano w ciągu 90 dni po złożeniu przez nich poprawnego wniosku o płatność.

Więcej informacji: Pełne informacje na temat przeprowadzonej przez Trybunał kontroli wydatków UE w zakresie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej można znaleźć w rozdziale 6 sprawozdania rocznego z wykonania budżetu UE za 2014 r.

Zasoby naturalne 57,5 mld euro

Zakres kontroli

Ten obszar wydatkowania obejmuje wspólną politykę rolną (WPR), wspólną politykę rybołówstwa oraz działania w dziedzinie środowiska:

- o Cele WPR to zwiększenie wydajności rolnictwa, zapewnienie godnego poziomu życia ludności wiejskiej, stabilizacja rynków, zagwarantowanie bezpieczeństwa dostaw oraz dopilnowanie, by dostawy docierały do konsumentów po rozsądnych cenach. Są one realizowane za pomocą dwóch funduszy: **Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG)**, z którego finansuje się całość unijnych środków rynkowych i unijnej pomocy bezpośredniej, oraz **Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)**, przeznaczonego na współfinansowanie, wraz z państwami członkowskimi, programów rozwoju obszarów wiejskich. Wydatki w ramach WPR są realizowane w trybie zarządzania dzielonego z udziałem państw członkowskich. Środki z obu funduszy są wydatkowane za pośrednictwem około 80 agencji płatniczych, które odpowiadają za kontrolę kwalifikowalności wniosków o przyznanie pomocy i dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów.
- o Cele wspólnej polityki rybołówstwa są podobne do celów WPR, a głównym narzędziem ich realizacji jest **Europejski Fundusz Rybacki (EFR)**. Fundusz ten jest zarządzany przez Komisję i państwa członkowskie na zasadzie zarządzania dzielonego.
- o Polityka UE w zakresie ochrony środowiska ma przyczyniać się do ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego i zdrowia ludzkiego oraz do racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych. Wydatkami w tym obszarze zarządza centralnie Komisja. Najważniejszy w tym zakresie jest **program na rzecz środowiska (LIFE)**, z którego współfinansowane są projekty dotyczące przyrody, różnorodności biologicznej, polityki środowiskowej i zarządzania środowiskowego oraz informacji i komunikacji.

Ustalenia

Czy wystąpił istotny poziom błędów?

Rolnictwo – wsparcie rynku i pomoc bezpośrednia:

Tak

Rozwój obszarów wiejskich, środowisko naturalne, działania w dziedzinie klimatu i rybołówstwo:

Tak

Szacowany poziom błędów¹:

Dział „Zasoby naturalne” ogółem:

3,6% (4,4% w 2013 r.)

w którego zakres wchodzi:

rolnictwo – wsparcie rynku i pomoc bezpośrednia:

2,9% (3,6% w 2013 r.)

rozwój obszarów wiejskich, środowisko naturalne, działania w dziedzinie klimatu i rybołówstwo:

6,2% (7,0% w 2013 r.)

1 Równoważne szacowane poziomy błędów za 2013 r. odzwierciedlają nowe działy WRF.

Charakter i rozkład błędów w wydatkach z EFRG i innych obszarach wydatkowania w ramach działu „Zasoby naturalne” znacznie się różnią.

Rolnictwo – wsparcie rynku i pomoc bezpośrednia (EFRG)

Wiele błędów wykrytych w ramach kontroli Trybunału wynika z nieprawidłowych lub niekwalifikowalnych wniosków składanych przez beneficjentów, wśród których najczęstsze przypadki to zawyżanie deklarowanej powierzchni gruntów i zgłaszanie niekwalifikowalnych działek (zob. przykłady). W zmniejszeniu liczby tego rodzaju błędów może pomóc wiarygodny i aktualny system identyfikacji działek rolnych (LPIS).

Przykłady zawyżonych lub niekwalifikowalnych wniosków

Pomoc na trwałe użytki zielone

We Francji, w Grecji, Hiszpanii, Polsce, Republice Czeskiej i na Słowacji niektóre grunty zadeklarowane jako trwałe użytki zielone, za które otrzymano płatności, w rzeczywistości pokryte były całkowicie lub częściowo roślinnością niekwalifikowalną (gęstymi zaroślami, krzewami, drzewami) lub skałami.

Pomoc na grunty orne

W Danii, Finlandii, we Francji, w Hiszpanii, Niemczech, Polsce, Republice Czeskiej, na Słowacji, we Włoszech i w Zjednoczonym Królestwie Trybunał wykrył przypadki, w których rolnicy będący beneficjentami zgłaszali jako grunty orne tereny, które w rzeczywistości nie kwalifikowały się do tej kategorii. W Hiszpanii wypłacono na przykład środki pomocowe za grunty zgłoszone jako grunty orne i zarejestrowane w systemie identyfikacji działek rolnych, choć w rzeczywistości na działce znajdował się tor motocrossowy.

W kilkunastu przypadkach błędów kwantyfikowalnych popełnionych przez beneficjentów końcowych władze krajowe dysponowały wystarczającymi informacjami, aby wykryć i skorygować te błędy lub im zapobiec przed zadeklarowaniem Komisji poniesionych wydatków. Gdyby wszystkie te informacje wykorzystano w celu skorygowania błędów, szacowany poziom błędów byłby o 0,6 punktu procentowego niższy. Ponadto Trybunał wykrył znaczną liczbę przypadków, w których błąd został popełniony przez władze krajowe. Udział tych błędów w szacowanym poziomie błędów wyniósł 0,7 punktu procentowego.

Beneficjenci pomocy bezpośredniej z EFRG i wsparcia obszarowego z EFRROW mają prawny obowiązek spełniać **wymogi wzajemnej zgodności**. Wymogi te odnoszą się do ochrony środowiska naturalnego, zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt i roślin, dobrostanu zwierząt oraz do utrzymywania gruntów w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska. Jeśli rolnicy nie wypełniają tych obowiązków, pomoc dla nich ulega zmniejszeniu. W ramach kontroli Trybunał stwierdził naruszenia w przypadku 27% transakcji podlegających wymogom wzajemnej zgodności. Wpływ błędów dotyczących zasady wzajemnej zgodności na szacowany poziom błędów wyniósł 0,7 punktu procentowego.

Głównym systemem zarządzania i kontroli zapewniającym prawidłowość płatności w ramach EFRG jest **zintegrowany system zarządzania i kontroli (ZSZiK)**. W odniesieniu do 2014 r. Trybunał zbadał funkcjonowanie ZSZiK w Chorwacji i wykrył jedynie niewielkie niedociągnięcia, które nie wpływają na wiarygodność systemu. Dodatkowo Trybunał przeprowadził przeglądy dokumentacji 14 przeprowadzonych przez Komisję kontroli zgodności dotyczących systemów w państwach członkowskich i uznał wykonane prace za zadowalające. Podjęto również działania naprawcze w stosunku do uchybień związanych z ZSZiK, na które Trybunał zwrócił uwagę w poprzednich latach. Nie zawsze jednak działania te podejmowano odpowiednio szybko, a w kilku przypadkach uchybienia wciąż się utrzymują, choć w mniejszym zakresie.

Płatności w ramach środków rynkowych stanowią około 6% EFRG, jednak ich udział w ogólnym szacowanym poziomie błędów dla tego funduszu jest nieproporcjonalnie wysoki.

Trybunał przeprowadził również badanie **procedury wzmocnienia wiarygodności**, która jest dobrowolnie stosowana w sześciu państwach członkowskich lub regionach. W ramach tej procedury niezależny organ kontrolny wydaje opinię na temat odpowiedniego funkcjonowania systemów oraz prawidłowości wydatków zgłoszonych UE. Uchybienia we wdrażaniu tej procedury stwierdzone we wszystkich tych państwach członkowskich (z jednym wyjątkiem) i regionach sprawiają, że zgłaszany przez nie poziom błędów nie jest wiarygodny.

Rozwój obszarów wiejskich, środowisko naturalne, działania w dziedzinie klimatu i rybołówstwo

Trybunał wykrył błędy w tym obszarze we wszystkich 18 skontrolowanych państwach członkowskich. Główne źródła błędów to niekwalifikowalność beneficjenta, działania, projektu lub wydatków, jak również naruszenia wymogów rolnośrodowiskowych dotyczących stosowania metod produkcji rolnej zgodnych z wymogami w zakresie ochrony środowiska naturalnego, krajobrazu oraz zasobów naturalnych.

Przykłady błędów kwalifikowalności

Trybunał wykrył trzy przypadki podejrzeń o umyślne obchodzenie przepisów w celu uzyskania pomocy. Przypadki te zgłoszono do Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) w celu dalszej analizy i ewentualnego wszczęcia dochodzenia. Z uwagi na wymóg zachowania poufności Trybunał nie może ujawnić szczegółowych informacji dotyczących tych przypadków. Można jednak opisać ogólny charakter tych błędów.

- o Przedsiębiorstwa o ugruntowanej pozycji, które nie uzyskałyby dofinansowania, ustanowiły nowe podmioty, tak aby sztucznie spełnić formalne kryteria kwalifikowalności i wyboru.
- o Grupy osób ustanowiły kilka podmiotów w celu uzyskania pomocy przekraczającej pułap dozwolony zgodnie z warunkami działania inwestycyjnego. Beneficjenci oświadczyli wprawdzie, że podmioty te prowadzą działalność niezależnie od siebie, w rzeczywistości jednak tak nie było.

Przykłady nieprzebrzegania zobowiązań rolnośrodowiskowych

Trybunał wykrył sześć przypadków takich błędów w Niemczech, we Włoszech i w Zjednoczonym Królestwie. Na przykład w Zjednoczonym Królestwie beneficjent nie wypełnił zobowiązania polegającego na zaprzestaniu wypasu na łące służącej do pozyskania siana co roku przed 15 maja.

W przypadku niektórych błędów kwantyfikowalnych popełnionych przez beneficjentów końcowych władze krajowe dysponowały wystarczającymi informacjami, aby wykryć i skorygować te błędy lub im zapobiec przed zadeklarowaniem Komisji poniesionych wydatków. Gdyby wszystkie te informacje wykorzystano w celu skorygowania błędów, szacowany poziom błędu w przypadku tego obszaru wydatkowania byłby o 3,3 punktu procentowego niższy. Ponadto Trybunał wykrył kilka przypadków, w których błąd został popełniony przez władze krajowe. Udział tych błędów w szacowanym poziomie błędu wyniósł 0,6 punktu procentowego.

W dziewięciu z dwunastu skontrolowanych systemów państw członkowskich Trybunał wykrył znaczne uchybienia. W przypadku pięciu agencji płatniczych skontrolowanych na miejscu stwierdzone uchybienia w systemach były bardzo podobne do tych, które wykryto i zgłoszono w poprzednich latach.

Na podstawie działania pilotażowego, które Trybunał przeprowadził w odniesieniu do 2014 r. w związku z pewnymi kwestiami dotyczącymi **wyników projektów**, wykryto, że w przypadku 93% spośród skontrolowanych ukończonych projektów z zakresu rozwoju obszarów wiejskich inwestycje zrealizowano zgodnie z planem. Wsparcie nie było jednak ukierunkowane, a projekty dobierane w tak rygorystyczny sposób, jak oczekiwano. Ponadto Trybunał ustalił, że brakowało wystarczających dowodów na racjonalność kosztów.

W obszarze rybołówstwa Trybunał dokonał oceny skuteczności kontroli przeprowadzonych przez instytucję audytową we Włoszech i wykrył, że mimo skutecznej metodyki kontroli działań i systemów wystąpiły uchybienia w zakresie zarządzania zadaniami kontrolnymi i ich dokumentacji oraz w zakresie weryfikacji warunków kwalifikowalności.

Zalecenia

Trybunał zaleca, co następuje:

- W odniesieniu do EFRG państwa członkowskie powinny podejmować dalsze starania, aby ich bazy danych LPIS zawierały wiarygodne i aktualne informacje oraz aby wykorzystywano wszystkie dostępne informacje w celu uniknięcia płatności na rzecz gruntów niekwalifikowalnych.
- W odniesieniu do rozwoju obszarów wiejskich Komisja powinna podjąć odpowiednie działania w kierunku ulepszenia planów działania państw członkowskich mających na celu wyeliminowanie częstych przyczyn błędów, a także zweryfikować strategię dotyczącą przeprowadzanych przez nią kontroli zgodności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich.
- W odniesieniu do EFRG i rozwoju obszarów wiejskich Komisja powinna zapewnić, aby nowa procedura wzmocnienia wiarygodności, która będzie obowiązkowa od roku budżetowego 2015, była właściwie stosowana i wiarygodna.
- W odniesieniu do obszaru rybołówstwa Komisja powinna dopilnować, by państwa członkowskie staranniej wypełniały swoje zadania, a zwłaszcza by przeprowadzały wymagane kontrole na miejscu, stosowały procedury kontroli jakości i ulepszały dokumentację kontrolną.

Więcej informacji: Pełne informacje na temat przeprowadzonej przez Trybunał kontroli wydatków UE w zakresie zasobów naturalnych można znaleźć w rozdziale 7 sprawozdania rocznego z wykonania budżetu UE za 2014 r.

Globalny wymiar Europy

7,4 mld euro

Zakres kontroli

Ten obszar obejmuje wydatki w dziedzinie polityki zagranicznej, wsparcia dla krajów kandydujących do członkostwa w UE i potencjalnych krajów kandydujących, jak również pomoc rozwojową i humanitarną na rzecz krajów rozwijających się i sąsiadujących z UE (z wyjątkiem wydatków w ramach Europejskich Funduszy Rozwoju).

Wydatki w tym obszarze są dokonywane w przeszło 150 krajach przy użyciu różnorodnych instrumentów współpracy i metod realizacji. Wydatki mogą być realizowane bezpośrednio przez dyrekcje generalne Komisji – w centrali znajdującej się w Brukseli albo za pośrednictwem delegatur UE w krajach otrzymujących pomoc – lub wspólnie z organizacjami międzynarodowymi.

Ustalenia

Czy wystąpił istotny poziom błędów?

Tak

Szacowany poziom błędów¹:

2,7% (2,1% w 2013 r.)

¹ Równoważne szacowane poziomy błędów za 2013 r. odzwierciedlają nowe działy WRF.

Większość błędów wykrytych w wyniku kontroli Trybunału dotyczy **wydatków niekwalifikowalnych** zgłoszonych przez beneficjentów końcowych, w szczególności wydatków poniesionych poza okresem kwalifikowalności, niekwalifikowalnych podatków, wydatków niezgodnych z regułą pochodzenia i kosztów pośrednich błędnie naliczonych jako bezpośrednie. Trybunał wykrył również przypadki, w których beneficjenci zgłaszali koszty bez dokumentacji poświadczającej, która uzasadniałaby wydatki, oraz przypadki nieprzestrzegania przepisów dotyczących udzielania zamówień i błędów w obliczeniach.

Pozostałe błędy wykryte przez Trybunał związane były z przyjmowaniem i rozliczaniem przez Komisję wydatków z tytułu płatności za usługi, roboty lub dostawy, które nie zostały jeszcze poniesione przez beneficjenta.

Przykład: Wydatki nieponiesione

Komisja zawarła porozumienie z karaibskim bankiem w sprawie wkładu finansowego na kwotę 6,5 mln euro na rzecz ustanowienia funduszu kredytów odnawialnych na ponowne sadzenie trzciny cukrowej w Belize. W 2014 r. Komisja zatwierdziła wydatki w kwocie 2,3 mln euro, z których 740 000 euro stanowiły pożyczki dla rolników zatwierdzone przez bank, ale wówczas jeszcze niewypłacone. W rezultacie Komisja rozliczyła wyższą kwotę zaliczek niż było to uzasadnione.

Badanie transakcji dokonanych przez EuropeAid – jedną z dyrekcji generalnych Komisji, zarządzającą znaczną częścią wydatków w dziale „Globalny wymiar Europy” – ujawniło, że w niektórych przypadkach **nie wykryto błędów**. Uchybienia w tych kontrolach, przeprowadzanych *ex ante* przez kontrolerów wyznaczonych przez beneficjentów, doprowadziły do zwrotu niekwalifikowalnych kosztów przez Komisję.

Zalecenia

Trybunał zaleca, co następuje:

- o Komisja powinna ustanowić i wdrożyć procedury kontroli wewnętrznej, aby zagwarantować, że płatności zaliczkowe będą rozliczane na podstawie faktycznie poniesionych wydatków.
- o Komisja powinna wzmocnić kontrole *ex ante* umów o dofinansowanie, stosując planowanie oparte na analizie ryzyka oraz systematycznie wdrażając działania następcze i prowadząc kontrole na miejscu.

Więcej informacji: Pełne informacje na temat przeprowadzonej przez Trybunał kontroli wydatków UE w dziale „Globalny wymiar Europy” można znaleźć w rozdziale 8 sprawozdania rocznego z wykonania budżetu UE za 2014 r.

Administracja 8,8 mld euro

Zakres kontroli

Rozdział ten obejmuje wydatki administracyjne instytucji i innych organów UE, czyli Komisji, Parlamentu, Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ), Rady Europejskiej i Rady, Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów, Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i Europejskiego Inspektora Ochrony Danych. Uwzględniono w nim również płatności na rzecz Szkół Europejskich.

Wydatki na zasoby kadrowe (wynagrodzenia, dodatki oraz emerytury i renty) stanowią około 60% tego obszaru wydatkowania. Na pozostałą część składają się wydatki na budynki, wyposażenie, energię, telekomunikację i technologię informacyjną.

Wyniki przeprowadzonych przez Trybunał kontroli agencji oraz innych zdecentralizowanych organów Unii Europejskiej przedstawiane są w specjalnych sprawozdaniach rocznych, które ukazują się osobno, wraz z podsumowaniem wyników.

Ustalenia

Czy wystąpił istotny poziom błędu?
Nie

Szacowany poziom błędu¹:
0,5% (1,1% w 2013 r.)

¹ Równoważne szacowane poziomy błędu za 2013 r. odzwierciedlają nowe działy WRF.

Przeprowadzone przez Trybunał badanie systemów nie wykazało ogólnie poważnych uchybień. W niektórych instytucjach i organach wykryto jednak pewne obszary, w których istnieje pole do poprawy. Zostały one uwzględnione w poniższych zaleceniach.

Zalecenia

Trybunał zaleca, co następuje:

- o Parlament Europejski powinien wzmocnić swoje kontrole kosztów zwracanych przez europejskie partie polityczne organizacjom z nimi stowarzyszonym oraz postępować o udzielenie zamówienia prowadzonych przez te partie.
- o Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny powinien udoskonalić swoje procedury udzielania zamówień.
- o Instytucje i organy UE powinny udoskonalić swoje systemy aktualizacji danych niezbędnych do obliczania wysokości dodatków rodzinnych.

Więcej informacji: Pełne informacje na temat przeprowadzonej przez Trybunał kontroli wydatków administracyjnych UE można znaleźć w rozdziale 9 sprawozdania rocznego z wykonania budżetu UE za 2014 r.

Europejskie Fundusze Rozwoju (EFR)

3,1 mld euro

Zakres kontroli

Europejskie Fundusze Rozwoju (EFR) są instrumentem pomocy Unii Europejskiej w zakresie współpracy na rzecz rozwoju z państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) oraz krajami i terytoriami zamorskimi (KTZ). Wydatki w ramach tych funduszy i instrumenty współpracy mają na celu wyeliminowanie ubóstwa, wspieranie zrównoważonego rozwoju oraz włączanie państw AKP i KTZ w gospodarkę światową.

EFR są finansowane przez państwa członkowskie. Zarządza nimi Komisja Europejska, poza zakresem budżetu UE, a w przypadku niektórych rodzajów pomocy – Europejski Bank Inwestycyjny (EBI). Każdy EFR jest regulowany osobnym rozporządzeniem finansowym. Pomoc zewnętrzna finansowana z EFR jest świadczona w środowisku wysokiego ryzyka, w szczególności z uwagi na rozproszenie geograficzne działań oraz niewielki potencjał instytucjonalny i administracyjny krajów partnerskich.

Ustalenia

Wiarygodność rozliczeń w ramach EFR:

sprawozdanie za 2014 r. rzetelnie przedstawia sytuację finansową EFR, wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany stanu aktywów netto.

Czy w dochodach EFR wystąpił istotny poziom błędu?

Nie

Czy w płatnościach w ramach EFR wystąpił istotny poziom błędu?

Tak

Szacowany poziom błędu:

3,8% (3,4% w 2013 r.)

Podobnie jak w latach poprzednich poziom błędu wykryty przez Trybunał – w tym poziom błędu w ostatecznych zestawieniach poniesionych wydatków, które wcześniej zostały poddane kontrolom zewnętrznym i weryfikacji wydatków – wskazuje na niedociągnięcia w kontrolach *ex ante*. Błędy związane z **nieprzestrzeganiem procedur udzielania zamówień** (zob. przykład) i **brakiem dokumentów poświadczających, które uzasadniałyby wydatki**, składają się na niemal dwie trzecie szacowanego poziomu błędu.

Przykład: Nieprzestrzeganie przez beneficjentów przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych

Trybunał zbadał udzielanie zamówień w zakresie technologii informacyjnych przez organizację odpowiedzialną za współpracę w sprawach rolnych między państwami AKP. W wyniku kontroli Trybunał ustalił, że beneficjent nie dopełnił wymogów procedury udzielania zamówień określonych w umowie o dofinansowanie, które przewidywały publikację ogłoszenia o zamówieniu na poziomie międzynarodowym. Beneficjent wysłał zaproszenia do udziału w postępowaniu tylko do trzech wybranych firm w kraju swojej siedziby, co doprowadziło do ograniczenia konkurencji.

EuropeAid to dykcja generalna Komisji, która zarządza prawie wszystkimi wydatkami w ramach EFR. Obecnie realizuje ona plan działania mający na celu wyeliminowanie głównych uchybień w jej systemach. W związku z tym, że niektóre z tych działań są nadal w trakcie przygotowania, jest zbyt wcześnie, aby ocenić ich wpływ na skuteczność tych systemów.

Zalecenia

Trybunał zaleca, co następuje:

- Komisja powinna wzmocnić kontrole rozliczania zaliczek oraz kontrole mające zapewnić stosowanie przez kraje partnerskie prawidłowego kursu wymiany do przeliczania wypłat w ramach wsparcia budżetowego na walutę krajową,
- Komisja powinna udoskonalić istniejące mechanizmy oceny wydajności kontroli i ich racjonalności pod względem kosztów.

Podejście kontrolne w skrócie

Wydawane przez Trybunał poświadczenie wiarygodności opiera się na obiektywnych dowodach uzyskanych z badań kontrolnych przeprowadzonych zgodnie z międzynarodowymi standardami rewizji finansowej. Poniżej przedstawiono etapy tego procesu.

Wiarygodność rozliczeń

Czy roczne sprawozdanie finansowe UE zawiera kompletne i poprawne informacje?

Budżet UE ma złożoną strukturę. Dyrekcje generalne Komisji co roku dokonują setek tysięcy zapisów księgowych, które obejmują informacje z wielu różnych źródeł (w tym od państw członkowskich). Trybunał sprawdza, czy procedury w zakresie rachunkowości funkcjonują prawidłowo oraz czy dane księgowe będące ich produktem są kompletne, poprawnie zarejestrowane i odpowiednio przedstawione.

- Ocena systemu księgowego w celu sprawdzenia, czy stanowi on właściwą podstawę uzyskania rzetelnych (kompletnych i poprawnych) danych.
- Weryfikacja kluczowych procedur księgowych w celu sprawdzenia, czy funkcjonują one prawidłowo.
- Analityczna kontrola danych księgowych w celu sprawdzenia, czy są one przedstawione spójnie i wydają się racjonalne.
- Bezpośrednie sprawdzenie próby zapisów księgowych w celu sprawdzenia, czy transakcje leżące u ich podstaw miały miejsce i są poprawnie zarejestrowane.
- Kontrola sprawozdania finansowego w celu sprawdzenia, czy rzetelnie przedstawia ono sytuację finansową.

Prawidłowość transakcji

Czy transakcje po stronie dochodów i płatności¹ leżące u podstaw rozliczeń UE są zgodne z obowiązującymi przepisami?

Budżet UE obejmuje miliony płatności na rzecz beneficjentów, zarówno w UE, jak i w innych częściach świata. Większością wydatków zarządzają państwa członkowskie. Aby uzyskać niezbędne dowody, Trybunał bezpośrednio bada dochody i płatności za zrealizowane wydatki oraz ocenia systemy, za pomocą których zarządzają się płatnościami i kontroluje je.

- Próby transakcji są dobierane z różnych działów budżetu UE z wykorzystaniem technik statystycznych, aby zapewnić podstawę do przeprowadzenia szczegółowych badań przez kontrolerów Trybunału.
- Transakcje objęte próbą są szczegółowo badane, zwykle w ramach kontroli przeprowadzanej w siedzibie końcowego odbiorcy środków (którym może być rolnik, instytut naukowy, przedsiębiorstwo wykonujące roboty lub usługi, na które udzielono zamówienia publicznego), co pozwala uzyskać bezpośrednie dowody, że zdarzenie będące ich podstawą „zaistniało”, jest poprawnie zarejestrowane i zgodne z przepisami obowiązującymi w przypadku danych płatności.
- Błędy są analizowane i klasyfikowane jako kwantyfikowalne lub niekwantyfikowalne.
- Wpływ błędów jest obliczany poprzez ekstrapolację błędów kwantyfikowalnych w formie szacowanego poziomu błędu.
- W celu sformułowania opinii Trybunał porównuje szacowany poziom błędu z progiem istotności wynoszącym 2%.
- Systemy w zakresie dochodów są oceniane w celu ustalenia ich skuteczności pod względem zapewnienia legalnego i prawidłowego zarządzania transakcjami.
- Pod uwagę bierze się także inne istotne informacje, takie jak roczne sprawozdania z działalności i sprawozdania innych kontrolerów zewnętrznych.
- Wszystkie ustalenia są omawiane z organami państw członkowskich i Komisją w celu potwierdzenia faktów.
- Trybunał przyjmuje swoje opinie na podstawie przeprowadzonych prac i uzyskanych rezultatów.

¹ Płatności za zrealizowane wydatki: płatności okresowe, płatności końcowe oraz rozliczenie zaliczek.

Europejski Trybunał Obrachunkowy i jego działalność

Europejski Trybunał Obrachunkowy (Trybunał) jest niezależną instytucją kontroli Unii Europejskiej. Siedziba Trybunału mieści się w Luksemburgu. Trybunał zatrudnia około 900 osób – specjalistów oraz personel pomocniczy – ze wszystkich krajów UE. Od momentu powstania w 1977 r. Trybunał koncentruje się na znaczeniu zarządzania finansami UE i przyczynia się do jego poprawy.

Sprawozdania z kontroli i opinie sporządzane przez Trybunał są zasadniczym ogniwem łańcucha rozliczalności UE. Produkty Trybunału są wykorzystywane do rozliczania – w szczególności w ramach corocznej procedury udzielania absolutorium – podmiotów zarządzających budżetem UE. Jest to głównie Komisja, ale także inne instytucje i organy UE. W zarządzaniu dzielonym dużą rolę odgrywają również państwa członkowskie.

Główne zadania Trybunału to:

- o kontrole finansowe i kontrole zgodności, głównie w formie poświadczenia wiarygodności,
- o kontrole wykonania zadań dotyczące zagadnień dobranych tak, aby zmaksymalizować oddziaływanie prac Trybunału,
- o opinie na temat przepisów odnoszących się do zarządzania budżetem i innych istotnych kwestii.

Celem Trybunału jest zarządzanie swoimi zasobami w sposób zapewniający odpowiednią równowagę między jego różnymi działaniami, uzyskiwanie solidnych rezultatów i odpowiednie uwzględnianie różnych obszarów budżetu UE.

Produkty Trybunału

Trybunał sporządza:

- o **sprawozdania roczne** dotyczące budżetu UE i Europejskich Funduszy Rozwoju. Sprawozdania roczne składają się głównie z opinii w ramach poświadczenia wiarygodności oraz oceny rezultatów i są publikowane co roku w listopadzie;
- o **specjalne sprawozdania roczne** przedstawiające opinie Trybunału z kontroli finansowych różnych agencji i organów UE. W 2014 r. opublikowano ich 51;
- o **sprawozdania specjalne** dotyczące wybranych zagadnień, publikowane w ciągu całego roku. Są one głównie wynikiem przeprowadzonych kontroli wykonania zadań. W 2014 r. opublikowano 24 takie sprawozdania;
- o **opinie** i inne opracowania wykorzystywane przez Parlament Europejski i Radę przy przyjmowaniu przepisów UE i innych decyzji mających istotny wpływ na zarządzanie finansami. W 2014 r. opublikowano 14 takich opinii;
- o **przeglądy horyzontalne** na temat wybranych obszarów polityki UE, w których analizowane są szerzej pojęte wyzwania i długofalowe tendencje. W 2014 r. opublikowano dwa takie przeglądy;
- o **roczne sprawozdanie z działalności** przedstawiające informacje na temat działań podjętych przez Trybunał w danym roku.

Prace Trybunału przyczyniają się do podniesienia świadomości i zwiększenia przejrzystości w zakresie zarządzania finansami UE, dając pewność co do jakości tego zarządzania i prowadząc do formułowania zaleceń w celu uzyskania dalszej poprawy. Wszystkie te działania są prowadzone w interesie obywateli Unii Europejskiej.

JAK OTRZYMAĆ PUBLIKACJE UE

Publikacje bezpłatne:

- jeden egzemplarz:
w EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>)
- kilka egzemplarzy (lub mapy, plakaty):
w przedstawicielstwach Unii Europejskiej (http://ec.europa.eu/represent_pl.htm)
w delegaturach Unii Europejskiej w krajach poza UE (http://eeas.europa.eu/delegations/index_pl.htm)
kontaktując się z Europe Direct (http://europa.eu/eurodirect/index_pl.htm)
lub dzwoniąc pod numer 00 800 6 7 8 9 10 11 (numer bezpłatny w całej UE) (*)

(*) Informacje są udzielane nieodpłatnie, większość połączeń również jest bezpłatna (niektórzy operatorzy, hotele lub telefony publiczne mogą naliczać opłaty).

Publikacje płatne:

- w EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>)

Wprowadzenie do sprawozdań rocznych organu kontrolnego UE za 2014 r.

Europejski Trybunał Obrachunkowy jest niezależną unijną instytucją kontroli stojącą na straży finansów UE. Niniejsze opracowanie podsumowuje najważniejsze ustalenia i wnioski zawarte w sprawozdaniach rocznych Europejskiego Trybunału Obrachunkowego za 2014 r. dotyczących budżetu UE oraz Europejskich Funduszy Rozwoju. Obejmuje ono ocenę wiarygodności rozliczeń oraz prawidłowości dochodów i wydatków, a także ocenę rezultatów uzyskanych w wyniku realizacji budżetu UE. Pełne wersje sprawozdań są dostępne na stronach Trybunału (<http://eca.europa.eu>) oraz w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

EUROPEJSKI
TRYBUNAŁ
OBRACHUNKOWY

Urząd Publikacji